

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Kisdobsza Község Önkormányzata

(2018-2023)

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	9
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	39
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	60
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	68
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	76
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	83
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	85
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
1. A HEP IT részletei	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Jövőképünk.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Az intézkedési területek részletes kifejtése <i>(kitöltése javasolt, opcionális)</i>	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	88
3. Megvalósítás	92
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	92
3.2 A megvalósítás folyamata	92
3.3 Monitoring és visszacsatolás	95
3.4 Nyilvánosság.....	95
3.6 Érvényesülés, módosítás	96
4. Elfogadás módja és dátuma.....	97

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Kisdobsza Község Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.**

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kisdobsza Baranya megye Nyugati határán, a Nyugati és a Keleti Gyöngyös patak által határolt területen fekszik. Hiteles adatok 1277-től vannak, de más iratok már 1237-től említik a települést. Feltételezhető, hogy jóval korábban is voltak lakók a területen. Ezt látszanak igazolni a község területén talált római kori érmék és a kiásott római kori szarkofág.

A honfoglalás utáni időszakban Koppány népe telepedett meg a község területét is magába foglaló, a Balatontól a Drávaig terjedő területen. Az első lakók a szomszédos Kálmán-Csehi betelepítésével egy időben -1100 körül- kerültek ide. A település nevét a korai okmányok „Dubza” néven említik.

A községet az 1006-ban Szent István király által alapított Székesfehérvári Káptalan egyik birtokaként tartották nyilván. Ezen belül királynéi birtok volt, ami a királyné háztartását volt hivatott ellátni. A falut a királyné eladományozhatta, melyet többször meg is tett. A királyné székhelye az akkori Següsd vármegye volt, ide gyűjtötték a fényűző udvartartást szolgáló javakat. A XIV század végén Següsd vármegye beolvadt Somogy vármegyébe, így a településnek az elmúlt évszázadok során több gazdája is volt. A török hódoltság alatt sem pusztult el. A korai adatok szerint 32 házból 1715-ig 17 ház maradt meg. 1807-ben I. Ferenc király a Kegyes Tanítórendnek adományozta.

Kisdobsza legrégebbi története azonos Nagydobszáéval, amellyel társegyházat képezett. Önálló története 1859-től kezdődik. Ekkor alakult anyaegyházzá és az elkülönülés alkalmából a Kegyes Tanítórend 12 hold földet adományozott az egyháznak. Templomukat 1859-ben építették földjeik

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

jövedelméből és közteherviselésből. 1861-ben létesítették iskoláját, ami 1950-ig önálló elemi iskolaként működött a nagydobszai körzeti iskola indulásáig.

A község fejlődését elősegítette az 1868-ban megépített vasút, melynek kisdobszai állomásán egy mellékvágányú kitérővel jelentős áruforgalom bonyolódott. 1948-ban új utca nyílt a 6-os úttól északra. 1978 végén ismét összekapcsolódott a két település sorsa, Kisdobsza és Nagydobsza községet „Dobsza” néven egyesítették. A kisdobszai településrész lakosságának kezdeményezésére 1992. január 1.-vel a két település ismét önállóvá vált Kisdobsza és Nagydobsza néven.

Jellegzetes baranyai egyutcás aprófalu. A lakosság száma nem éri el a 300 főt, népessége 1949 óta folyamatosan csökkent. Helyben a munkalehetőség kevés, a munkanélküliségi ráta jóval meghaladja az országos átlagot. Az állandó munkával rendelkezők nagyobb része ingázó, mégpedig Nagydobszára, és a közeli városba Szigetvárra. Az 5 egyéni és 5 társas foglalkozás kevés alkalmazottat foglalkoztat. A helyi kereskedelmi ellátást vegyesbolt, italtolt és itallarakat igyekszik biztosítani. Infrastrukturális ellátottsága nagy részben kiépített, vezetékes vízzel és szennyvízcsatornával rendelkezik, gázvezetékekkel viszont nem. Óvodát és általános iskolát nem működtet, a gyerekek Nagydobsza oktatási-nevelési intézményébe járnak. A művelődési ház elsősorban a nagyobb rendezvényeknek ad otthont, kis könyvtáruk az olvasói igényeket igyekszik szolgálni. Az idősebb korosztály nyugdíjas klubot szervezett. A posta mobil úton jut el a községbe. A település és környezete tiszta és gondozott. A környező erdőkben gím- és dámszarvasok, vaddisznók, őzek, fécánok, rókák, aranybakók találhatók.

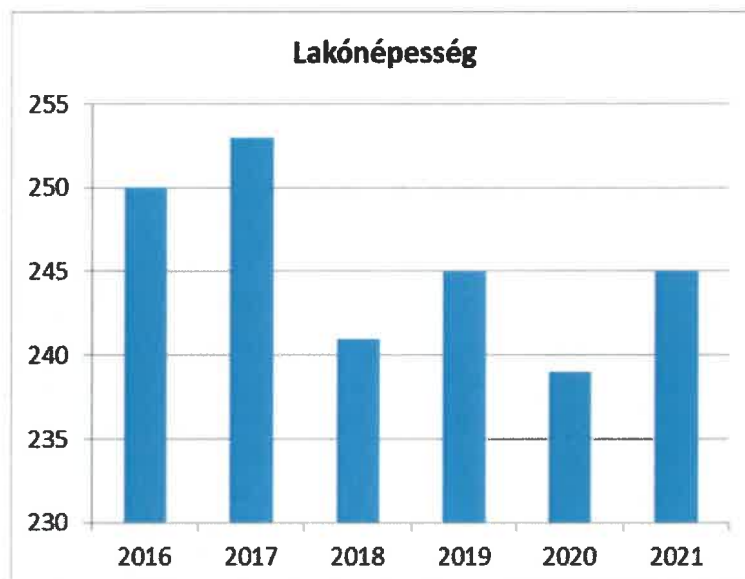
A település jelentős idegenforgalmi, turisztikai vonzerővel rendelkezik:

A településen a művelődési ház előtt Millenniumi kopjafa áll. A felújított községháza elé 2005-ben Petőfi Sándor mellsobrát helyezték el, amely Vanyúr István szobrászművész alkotása. A klasszicista stílusban 1850-es években épült református templom felújításra szorul. A templomkertben látható Kisdobsza első és második világháborús hősi emlékműve. Lépcsős talapzaton mészkő csonka gúla, két oldalt pillércsonkok, tetején pirogránit Turul, középső részén Manno Miltiadész bronz domborműve. A két nagy háborúban elesett kisdobszaiak nevét a csonka gúlára és fekete gránittáblába vésték bele. A templommal szemben a régiek talpasházat építettek, amely jelenlegi kissé romos állapotában is érdeklődésre tarthat számot.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	250	bázis év
2017	253	101,20%
2018	241	95,26%
2019	245	101,66%
2020	239	97,55%
2021	245	102,51%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

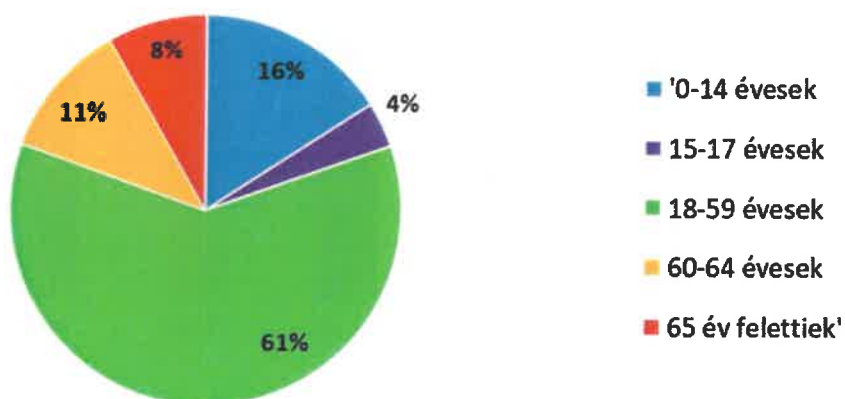

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)

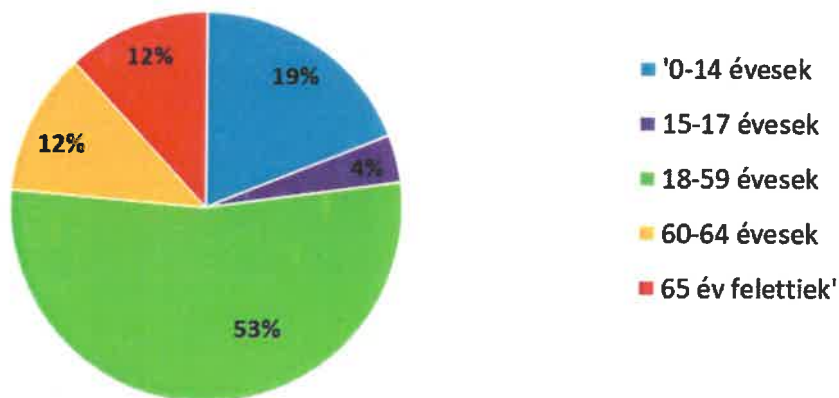
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	133	127	260	51,15%	48,85%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			11	4,23%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	21	24	45	8,08%	9,23%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	5	5	10	1,92%	1,92%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	81	68	149	31,15%	26,15%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	15	15	30	5,77%	5,77%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	11	15	26	4,23%	5,77%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

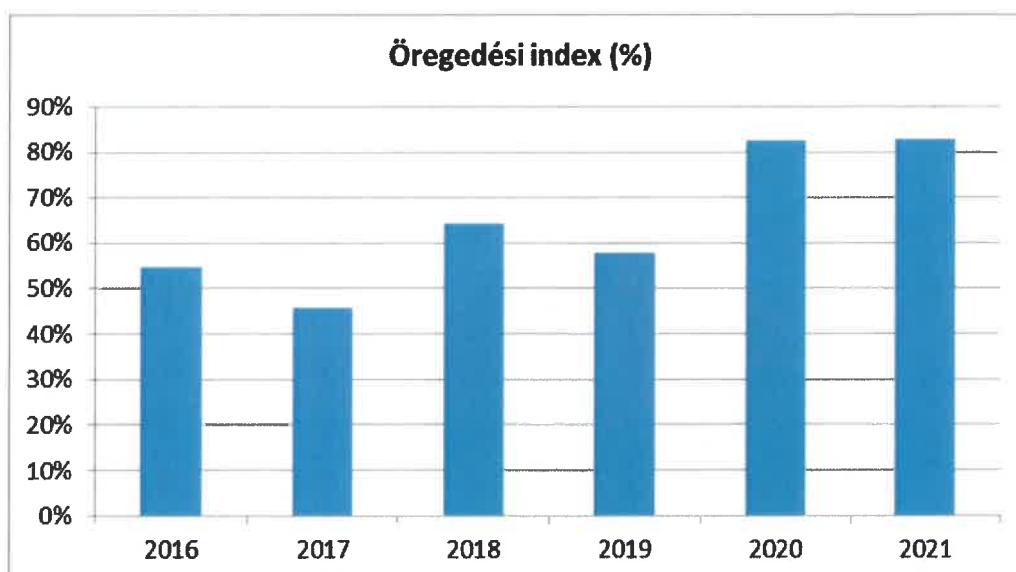

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	23	42	54,76%
2017	22	48	45,83%
2018	27	42	64,29%
2019	26	45	57,78%
2020	33	40	82,50%
2021	34	41	82,93%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	16,00
2017	3,98
2018	-60,73
2019	12,35
2020	-12,40
2021	28,93

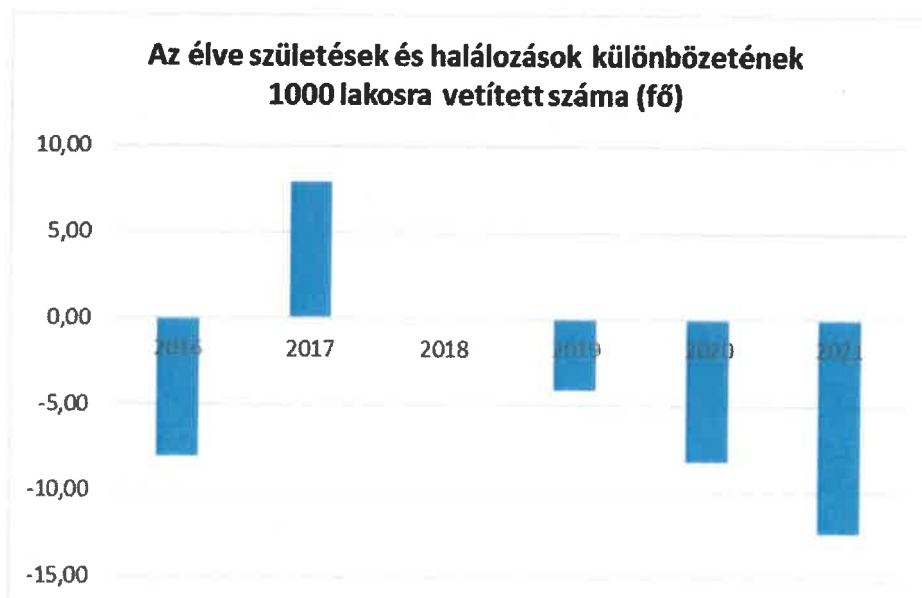
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-8,00
2017	7,95
2018	0,00
2019	-4,12
2020	-8,26
2021	-12,40

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítése az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Kisdobsza község Önkormányzat folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések (lásd bevezetés) is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kisdobsza település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

A társadalom peremén élő roma lakosság társadalmi-gazdasági befogadására irányuló, a romák egyenlőségét és társadalmi részvételét elősegítő intézkedéseket fogalmaz meg. Minden roma számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy teljes mértékben kibontakoztassa képességeit, és részt vegyen a politikai, társadalmi, gazdasági és kulturális életben. Célja a romák egyenlőségének, valamint társadalmi befogadásának és részvételének elérése. Hangsúlyt fektet azokra az egyes szakterületeken hozandó célzott intézkedésekre is, amelyek elősegítik, hogy a

romák ugyanúgy igénybe tudják venni az alapvető szolgáltatásokat és élni tudjanak jogaikkal, mint a többségi társadalom tagjai.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

A 88/2009.(X.29.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Ifjúsági Stratégia (NIS) jövőkép, amely felvázolja az ifjúsági korosztályok fejlődésének optimális irányait. Célja, hogy hosszú távon irányt szabjon az ifjúság életfeltételeinek javításához, segítséget nyújtson a szféra valamennyi szereplőjének az ifjúsággal kapcsolatos intézkedések tervezéséhez, szervezéséhez és végrehajtásához. A stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009 – 2024. időszakra vonatkozóan.

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Legyen Jobb a Gyermekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyermekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

A Stratégiát a 1004/2010.(I.21.) határozatában fogadta el a Kormány. Célja a szakmai, a magán- és a családi élet jobb összehangolhatósága, a nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, a nők és az egészség szempontjainak figyelembevétele, a politikai, gazdasági döntéshozatalban, és a tudomány területén a férfi-női részvétel aránytalanságainak csökkentése, az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtételének elsegítése, a nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorítása, a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenségek leküzdéséhez szükséges stratégiai célokhoz kapcsolódó változások szakmai intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés által. megalapozása képzés,

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Az Országgyűlés 2009-ben a 81/2009-(X.2.) ÖGY határozatában fogadta el az Idősügyi Nemzeti Stratégiát. A Stratégia célkitűzéseinek megvalósulását két ütemtervre bontották. Az első rész 2010 2022-ig, a másik 2023 – 2034-ig tervezhető. Az egyik legfontosabb cél az időskorúak diszkriminációjának megszüntetése és az esélyegyenlőség megteremtése, az idős korosztály igényeinek figyelembevétele az élet valamennyi területén, valamint olyan gazdasági és társadalmi környezet kialakítása, amelyben az idősödő és az idős emberek meg tudják őrizni aktivitásukat, társadalmi részvételüket és olyan szemlélet kialakítása, amellyel biztosítható és növelhető az időskori erkölcsi elismerése, valamint az idős korosztály iránti szolidaritás.

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

Az Országgyűlés a 15/2015.(IV.7.) számú határozatában fogadta el a Programot a fogyatékos személyek élethelyzetének javítása, illetve esélyegyenlőségének megteremtése érdekében. a fogyatékkal élők az élet számos területén még ma is hátrányos megkülönböztetésben részesülnek, ezért kiemelten fontos a különböző területeken az esélyegyenlőség megteremtése.

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

▪ Gazdasági program –

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

▪ Településrendezési terv –

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el.

▪ Településszerkezeti terv –

Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.

▪ Településfejlesztési koncepció –

Az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közsféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

- Kisdobsza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdés a) – h) pontjai kapott felhatalmazás alapján rendeletet alkotott a településkép védelméről, valamint határozatot hozott a **Települési Arculati Kézikönyvről**.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

2008. év februárjában a Szigetvár-Dél-Zselic-Többcélú kistérségi társulás szolgáltatásai igénybevételének feltételeire tekintettel fogadta el a közoktatás esélyegyenlőségi stratégiáját, amely tartalmazta az akciótervet és a megvalósítást.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból és a Helyi Közszolgáltatás Információs Rendszer (IKIR) igénybevételével gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012., www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenyseg_okok_1.1.pdf). A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

Alapvető jogszabályi rendelkezések, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

▪ **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)**

A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.

▪ **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)**

A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.

▪ **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)**

A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása.

▪ **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.**

A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

A fenti törvények részletes áttekintése ad támpontokat a következőkben megadott szempontok szerinti helyzetelemzéshez.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

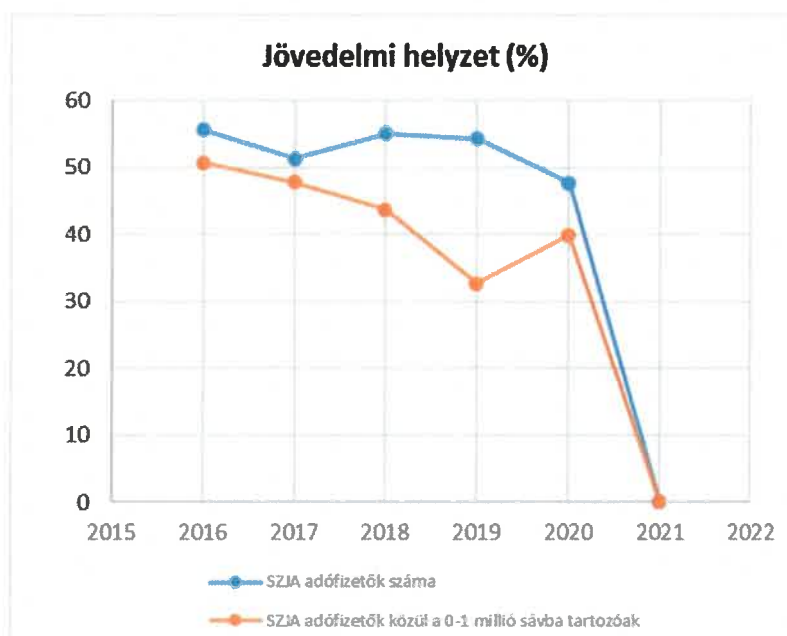
A jövedelem és vagyon fogalmát a Szt. 4. §-a és a Cst. 4. §-a határozza meg a jogszabályok hatálya alá tartozó ellátások vonatkozásában. A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Községünkben tapasztalataink szerint a munkaerőpiacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	55,60	50,69
2017	51,32	47,79
2018	55,04	43,66
2019	54,23	32,62
2020	47,67	39,84
2021	0,00	0,00

Forrás: TelR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Flt. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat a Mötv. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén – Ebktv. 21. § - 23. §

Az Ebktv. fenti paragrafusai rögzítik, hogy egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében, stb.

Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 25 éves alatti korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

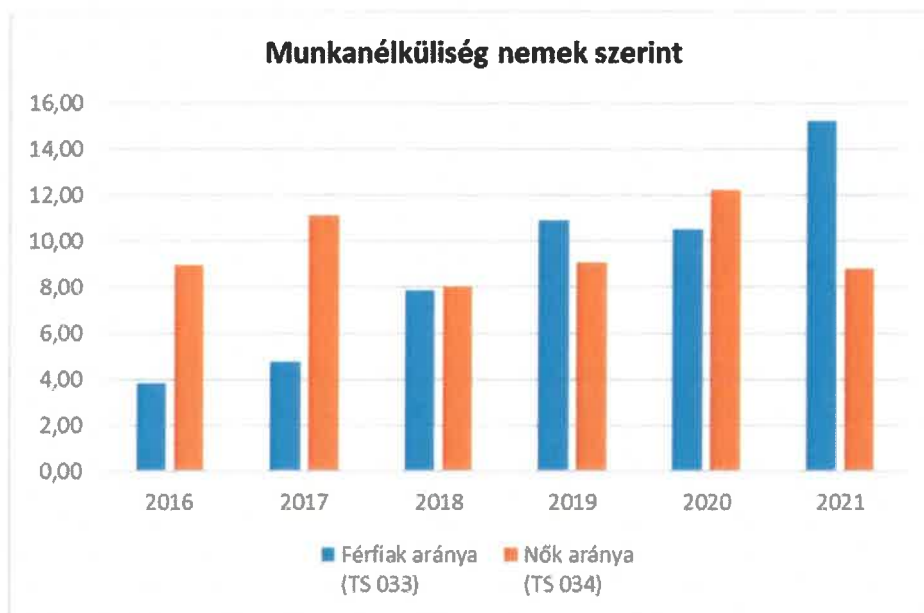
Komoly gond, hogy nagyon sokan digitálisan írástudatlanok. Őket szinte csak a felnőttképzés keretében lehetne megszólítani. Felnőttképzés Kisdobsza településen nincs.

A rendszerváltást követően a foglalkoztatáshoz szokott munkaképes korú lakosságnak több mint a fele veszítette el állását, s így valamennyi foglalkoztatási mutatójuk lényegesen rosszabb. A munkanélküliek száma 2010. évig nőtt, utána az önkormányzati közfoglalkoztatásoknak hatására elkezdett csökkenni.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	3,81	8,99	6,40%
2017	4,76	11,11	7,94%
2018	7,84	8,05	7,95%
2019	10,89	9,09	9,99%
2020	10,53	12,22	11,38%
2021	15,22	8,79	12,01%

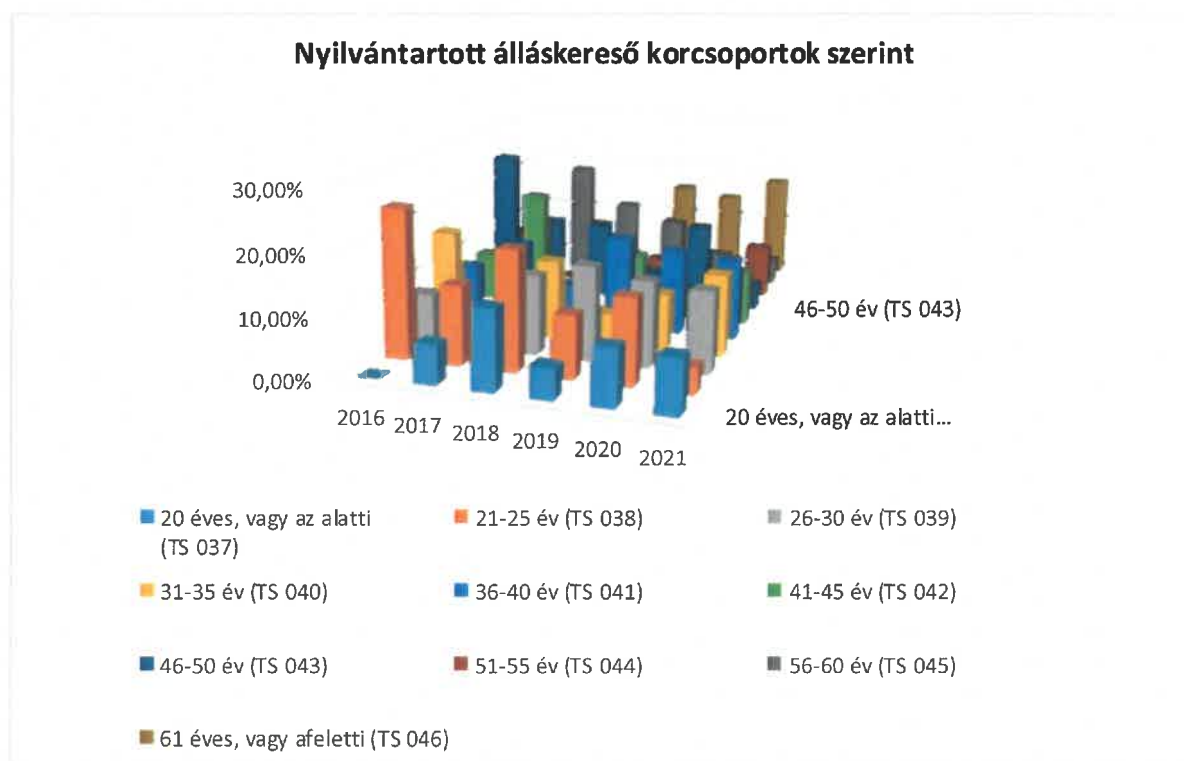
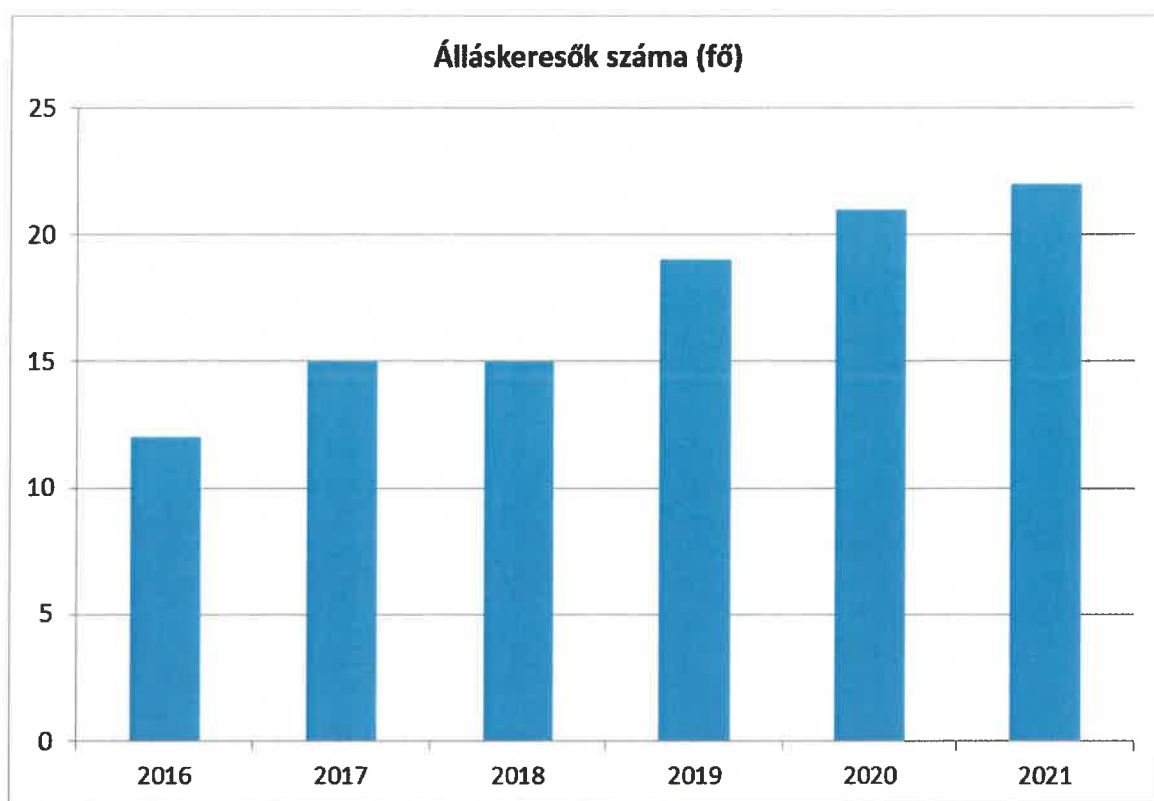
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

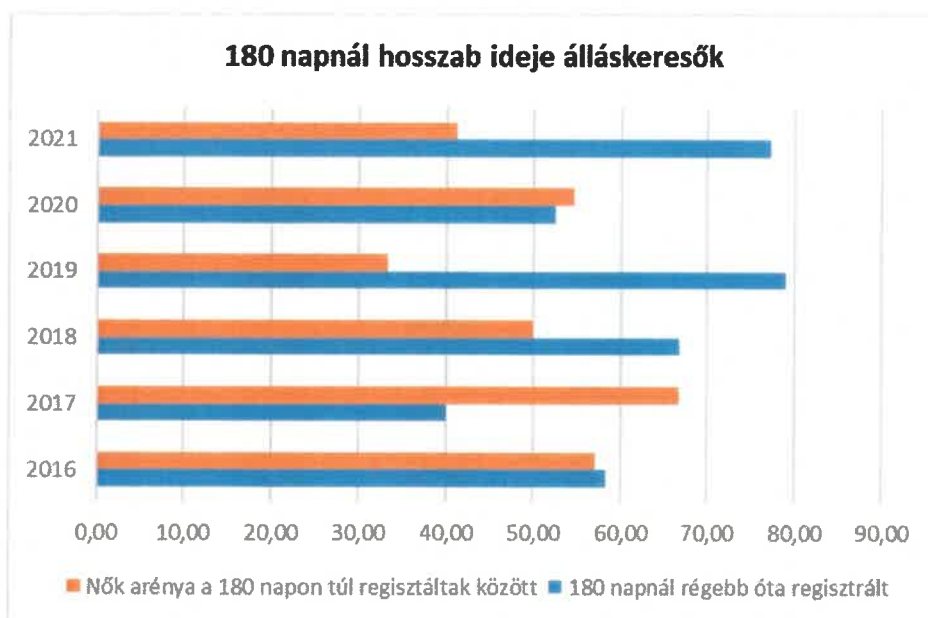
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	12	15	15	19	21	22
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	1,00	2,00	1,00	2,00	2,00
	%	0,00%	6,67%	13,33%	5,26%	9,52%	9,09%
21-25 év (TS 038)	Fő	3,00	2,00	3,00	2,00	3,00	1,00
	%	25,00%	13,33%	20,00%	10,53%	14,29%	4,55%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	1,00	2,00	3,00	3,00	3,00
	%	8,33%	6,67%	13,33%	15,79%	14,29%	13,64%
31-35 év (TS 040)	Fő	2,00	0,00	2,00	1,00	2,00	3,00
	%	16,67%	0,00%	13,33%	5,26%	9,52%	13,64%
36-40 év (TS 041)	Fő	1,00	2,00	1,00	3,00	3,00	3,00
	%	8,33%	13,33%	6,67%	15,79%	14,29%	13,64%
41-45 év (TS 042)	Fő	1,00	3,00	1,00	2,00	1,00	2,00
	%	8,33%	20,00%	6,67%	10,53%	4,76%	9,09%
46-50 év (TS 043)	Fő	3,00	2,00	2,00	1,00	3,00	1,00
	%	25,00%	13,33%	13,33%	5,26%	14,29%	4,55%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	0,00	0,00	1,00	0,00	2,00
	%	8,33%	0,00%	0,00%	5,26%	0,00%	9,09%
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	3,00	2,00	2,00	1,00	1,00
	%	0,00%	20,00%	13,33%	10,53%	4,76%	4,55%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0,00	1,00	0,00	3,00	3,00	4,00
	%	0,00%	6,67%	0,00%	15,79%	14,29%	18,18%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkn belül (TS 058)
	%	%
2016	58,33	57,14
2017	40,00	66,67
2018	66,67	50,00
2019	78,95	33,33
2020	52,38	54,55
2021	77,27	41,18

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

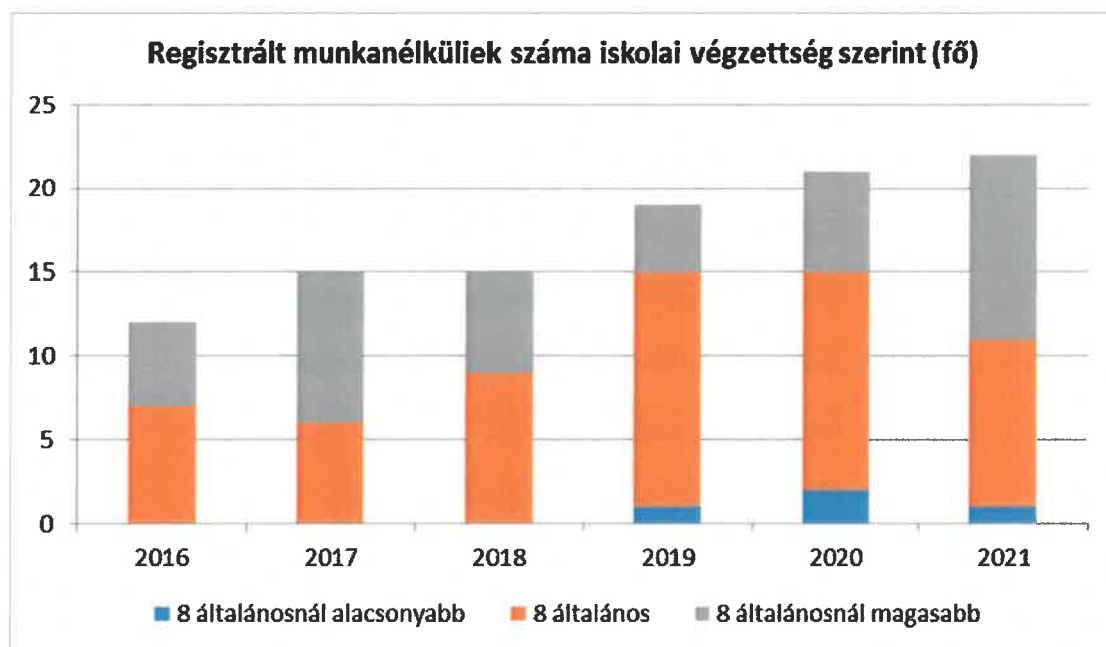
A Baranya Vármegyei Kormányhivatal Szigetvári Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztálya a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat. Ebben a munkáltatók is részt vesznek, amennyiben az igényeik alapján munkaviszonyban állók, vagy felvételre kerülők előzetes képzéseit igénylik. A tanácsadás keretében: munka-, pálya-, álláskereső-, rehabilitációs és pszichológiai egyéni tanácsadáson való részvételre van lehetőség.

Az alacsony iskolázottság probléma Kisdobsza településen, a felnőttoktatás ezen a területen nem jelenik meg. A településen nincs általános iskolai felnőttképzés, célszerű felmérni az erre vonatkozó igényt és partnerek bevonásával megszervezni.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	12	0	0,00%	7	58,33%	5	41,67%
2017	15	0	0,00%	6	40,00%	9	60,00%
2018	15	0	0,00%	9	60,00%	6	40,00%
2019	19	1	5,26%	14	73,68%	4	21,05%
2020	21	2	9,52%	13	61,90%	6	28,57%
2021	22	1	4,55%	10	45,45%	11	50,00%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fentiek alapján elmondható, hogy egyre inkább a végzettséggel – érettségivel, szakmával, diplomával – rendelkezők is – főleg a pályakezdők – elhelyezkedési gondokkal küzdenek, mivel a munkaerőpiacon nem keresettek. Nincs gyakorlatuk, képzetlenek, vagy túlképzettek a meghirdetett álláshoz képest.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

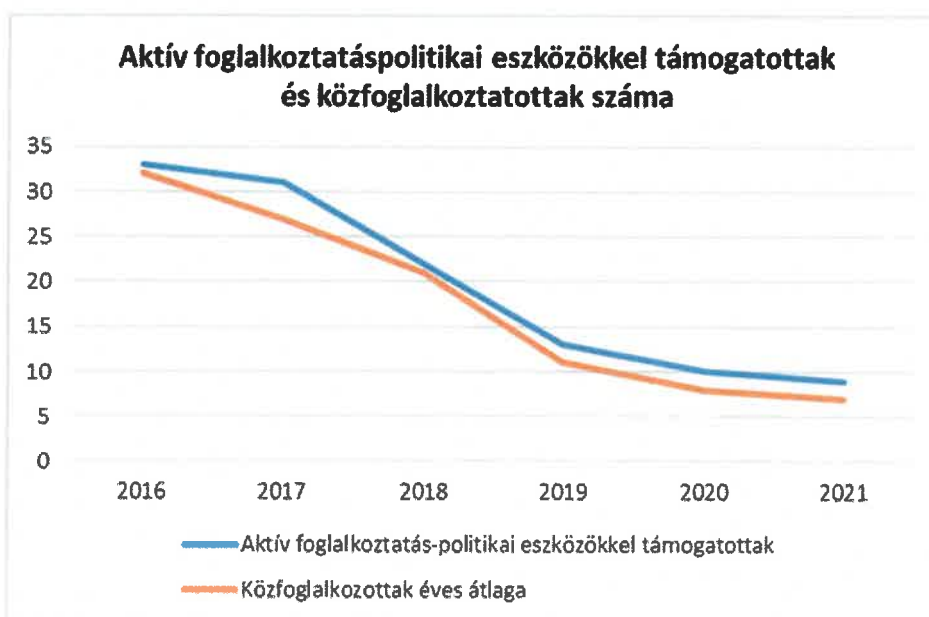
2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A 2010. évben 12 fő, 2011. évben 12 fő, 2012. évben

15 fő, 2013-2015. években 25-25 fő munkanélküli dolgozott közfoglalkoztatásban. A résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képes jelentős lásd a táblázatot. Az adattábla arra világít rá, hogy milyen jelentős szerepe van a helyi munkaerő foglalkoztatásában az önkormányzat közfoglalkoztatási programjának. Összevetve az adatot az állástalanok számával megfigyelhető, hogy többé-kevésbé az önkormányzat pótolja a foglalkoztatási forma hiányzó munkalehetőségeket. A roma aktív korú munkaerő, illetve a roma aktív korú munkanélküliek száma és a közfoglalkoztatásban részt vevő romák száma jelentős.

A település területén a legnagyobb munkáltató az önkormányzat.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	33	32
2017	31	27
2018	22	21
2019	13	11
2020	10	8
2021	9	7

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;**

Kisdobsza munkaerőpiaci helyzetének a közlekedési lehetőségei kielégítőek annak ellenére, hogy az főközlekedési útvonal minősége kritikán aluli.

A temető megközelítése végett akadálymentes parkoló illetve hozzávezető út építése szükséges. Valamint az önkormányzati utak illetve a járdák felújítása szükséges, mivel állapotuk nagyon rossz, járdán kerekesszékekkel nehéz a közlekedés.

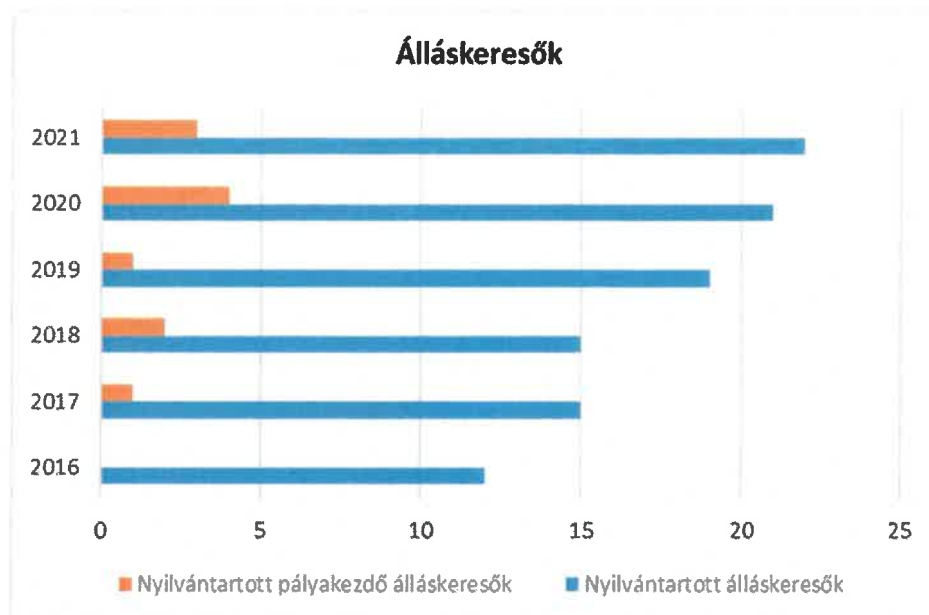
Az elmúlt évek során a vállalkozások száma se nem nőtt, se nem csökkent, így nem befolyásolta az elhelyezkedést. A vállalkozások legnagyobb része mezőgazdasági, ezért általában idénymunkásokra van igény, amely nem eredményez állandó foglalkoztatást. A közeli Szigetvárra aránylag sok járat közlekedik, de sajnos nem olyan időpontban, hogy a munkahelyre eljutást elősegítené.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;**

Kisdobszán élő fiatalok munkaerő-piaci lehetőségei szűkösek. 2012. év óta egyre többen hagyják el a községet. Elhagyva Németországban illetve Angliában vállalnak munkát. Az évek múlásával a községbe nem térnek vissza. A településen nincs elérhető program a közfoglalkoztatáson kívül, Szigetváron rendelkezésre álló munkahelyek által biztosított bérek/fizetések a fiatalokat sem elégíti ki.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	12	0
2017	15	1
2018	15	2
2019	19	1
2020	21	4
2021	22	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) *munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok.*

A felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások Kisbuda nincsenek.

- g) *mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;*

A mélyszegénység megítélése, mint „kategória” behatárolása országtól függően más és más. Az ENSZ által használt abszolút mélyszegénységi küszöb szerint például ebbe a csoportba tartozók kevesebb, mint 1 dollárból élnek naponta. Ez a mérőszám elsősorban a fejlődő országokra jellemző, a fejlett világban, más mutatókat használnak. Így Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők.

- h) *hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;* Hátrányos megkülönböztetés Kisbuda a foglalkoztatás terén nincs

- i) *digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.*

A digitális írástudás napjainkban elvárt készségrendszer. A digitális átmenet, a digitális technológiai alkalmazások, az automatizáció, a robottechnológiák, a mesterséges intelligencia az élet szinte minden területére kihatnak és alapjaiban alakítják át a gazdaságot, a munkaerőpiacot és az emberek életkörülményeit. A digitális gazdaságban jelentősen átalakul az egyes foglalkozások, illetve készségek iránti kereslet. A digitális kompetencia, a digitális technológiában jártas munkaerő elérhetősége a jövő munkaerőpiacán egyre inkább meghatározó tényező lesz. A digitális átalakulás komoly kihívást jelent. Ahhoz, hogy valaki sikeresen érvényesüljön a társadalmi életben és megfeleljen a gazdaság munkaerőpiaci elvárásainak, el kell sajátítania a felmerülő problémák digitális eszközökkel, eljárásokkal történő megoldását is. Mivel az informatikai eszközök fejlődése folyamatosan olyan új lehetőségeket ár fel, amelyekkel korábban nem találkoztunk, az egyének digitális kompetenciájának fejlesztése nem csupán az informatikai tudás átadását jelenti, hanem a tanulók digitális kultúrájának sokoldalú fejlesztését is igényli. A Kormány

2016-ban elindította a Digitális Jólét Programot, s annak bővítéseként elfogadta a Digitális Jólét Program 2.0, amely előírja a „digitális képességek értékelésére alkalmas digitális kompetencia keretrendszer” és a digitális kompetenciák fejlesztését.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások.

A JÁRÁSI HIVATAL aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg – a jogosultsági feltételek fennállása esetén – a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére.

Aktív korúak ellátása lehet:

- a) egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás
- b) foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

A támogatás összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (jelenleg 28.500 Ft) 80%-a, ami 22.800 Ft.

Aktív korúak ellátására egy családban egyidejűleg csak egy személy jogosult, kivéve, ha az egyik személy a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, míg a másik személy az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás feltételeinek felel meg.

Az aktív korúak ellátásában részesülő személy egészségügyi szolgáltatásra, valamint – ha munkaviszonyban nem áll – a helyi személyszállításban utazási kedvezményre jogosult, melyről a hatósági bizonyítványt az ellátást megállapító hatóság bocsátja ki.

Az ellátások összegéből jól látható, hogy elsődleges célja olyan szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti. A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait segített enyhíteni. Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkültek, megváltozott énképük és életvitelükben is izolálódtak.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	12	6,49%	1	8,33%
2017	15	8,20%	6	40,00%
2018	15	8,72%	1	6,67%
2019	19	10,92%	8	42,11%
2020	21	12,65%	5	23,81%
2021	22	12,94%	5	22,73%

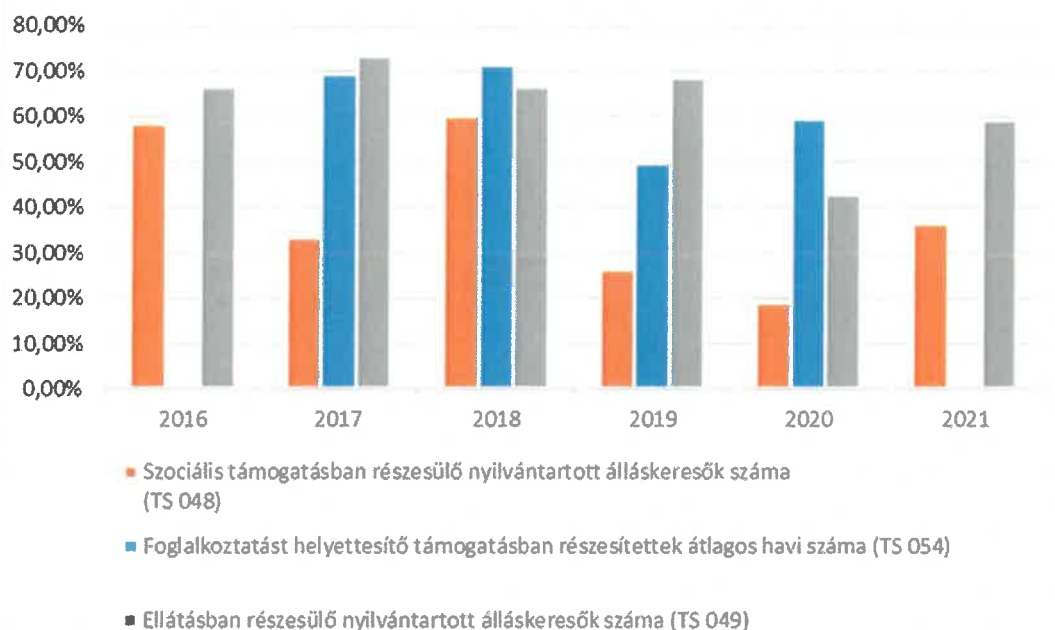
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	7	58,33%	0	0,00%	8	66,67%
2017	5	33,33%	10	69,27%	11	73,33%
2018	9	60,00%	11	71,47%	10	66,67%
2019	5	26,32%	9	49,53%	13	68,42%
2020	4	19,05%	13	59,62%	9	42,86%
2021	8	36,36%	0	0,00%	13	59,09%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

**Passzív foglalkoztatás-politikai eszközkel támogatottak száma a
15-64 év közötti népesség arányában II. (%)**

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH

Az önkormányzat képviselőtestületi, polgármesteri, illetve jegyzői hatáskörben biztosítja a jogszabályokban meghatározott, különböző típusú segélyeket, valamint a meghatározott szükségletekhez igazodó támogatásokat. A lakásfenntartási támogatásokat az önkormányzat a legtöbb esetben a közüzemi vállalatoknak utalja az áram, a víz és szennyvíz számlák kiegyenlítésére.

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Ft. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Álláskeresők támogatása

A **támogatott képzésben részesíthető személyek** körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Flt. 14. §-a rögzíti.

A **hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások** nyújthatók az Flt. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az **álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás** nyújtható az Flt. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében.

A **munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról** az Flt. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató

Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Flt. 25. §-a szerint **álláskeresői járadék** folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Flt. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére **nyugdíj előtti álláskeresői támogatást** kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási **költségtérítés** állapítható meg az Flt. 32. §-a szerint.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

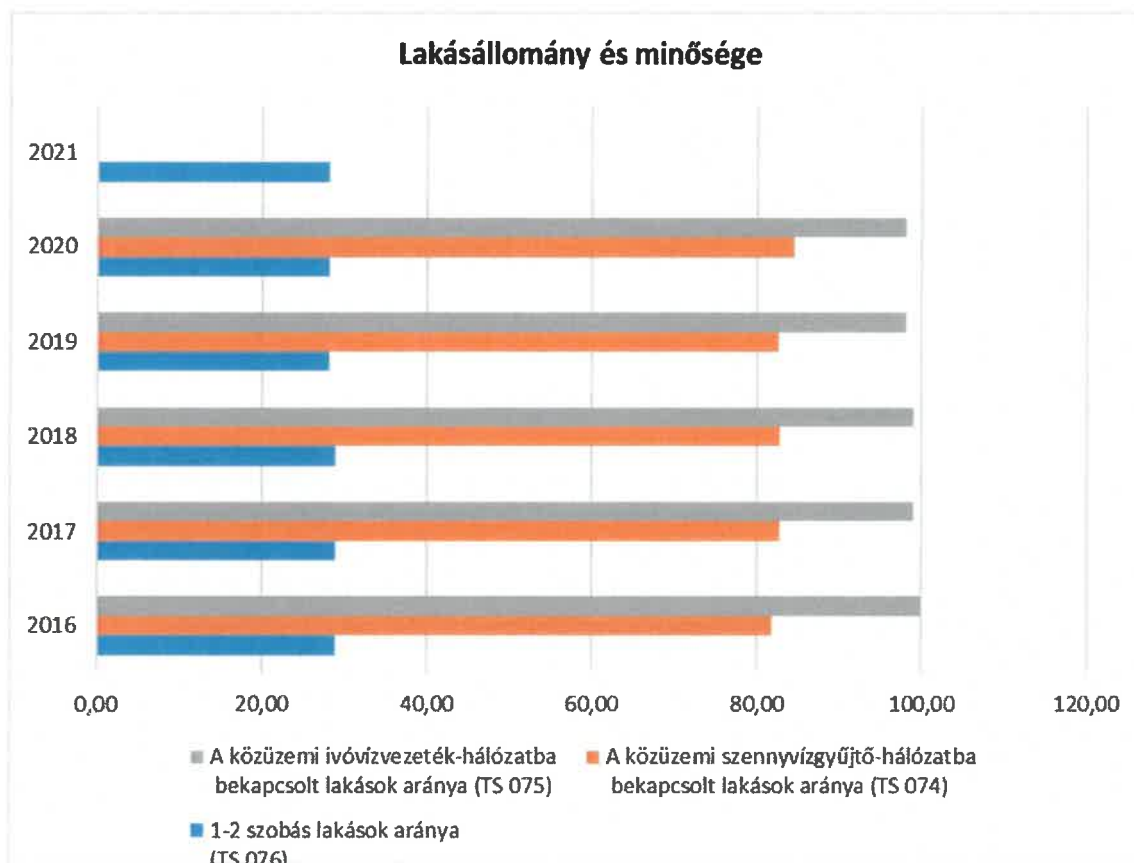
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Kisdobsza község Önkormányzata bérlakás-állománnyal, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokkal nem rendelkezik. Önkormányzat bérlakást, szociális lakást nem tud biztosítani. Kisdobszában nincs olyan, hogy a településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülne a romák és nem romák. Kisdobsza községben nincs drágábban és olcsóbban értékesíthető telkek.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	104	0	0,00	28,85	81,73	100,00
2017	104	0	0,00	28,85	82,69	99,04
2018	104	0	0,00	28,85	82,69	99,04
2019	103	0	0,00	28,16	82,52	98,06
2020	103	0	0,00	28,16	84,47	98,06
2021	103	0	0,00	28,16	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Önkormányzatnak szociális bérlakása nincs.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	104	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	104	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	104	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	103	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	103	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	103	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Szociális lakhatási lehetőség a településen nincs.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok.

Egyéb lakás célra használt nem lakáscélú ingatlan nincs a településen.

e) lakhatást segítő támogatások.

Lakáshatási (korábban lakásfenntartási) támogatás Kisdobsza jelentős (lásd táblázat). A szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A Képviselő-testület felhatalmazása alapján a polgármester villanyáram-, a vízfogyasztás, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakhatási támogatást nyújt, melynek összege 8 000,-Ft/hó.

2014. március 1-től módosult a Szt., mely szerit a lakásfenntartási támogatást felváltotta a települési támogatás. Települési támogatás állapítható meg az önkormányzati rendeletben szabályozott feltételek fennállása esetén, a kérelmező által lakott lakás költségének viseléséhez. A lakásfenntartási/lakhatási támogatások száma évről évre nő

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	0	0
2017	30	28
2018	67	125
2019	84	62
2020	78	73
2021	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Nem áll rendelkezésünkre adat.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közmuhszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületen és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások nincsenek.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Kisdobszán nincsenek telepek és szegregátumok.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

I., A települési önkormányzat a település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§ (1) bekezdés alapján

- a) egészségügyi alapellátásról, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatásokról,
- b) a környezet-egészségügyről (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovarok és rágcsálók irtásáról),
- c) állategészségügyi feladatokról.

- 2015. évi CXXIII. törvény 5.§ (1) bekezdés alapján

egészségügyi alapellátás körében gondoskodik

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyelet ellátásáról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

II., A települési önkormányzat a szociális szolgáltatások körében gondoskodik

Szociális alapszolgáltatásokról: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Kisdobsza községben élők a közszolgáltatások többségét – a fekvőbeteg ellátás, háziorvosi ügyelet, fogorvos kivételével- helyben eléri. Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja, megjelenő lakossági igények alapján önként vállalt feladatokkal egészíti ki az ellátó rendszerét. Nagydobsza község székhellyel megtalálható a háziorvosi körzet. Az orvosi ellátás felnőttek és gyermekek részére biztosítja az ellátást. A háziorvos Kisdobszára csak hetente egyszer jár át fél napot rendelni a doktornő. (Három település háziorvosa és 5 településen helyettesítő háziorvos). A Szigetvári Kórház rendelőintézetében működnek szakellátások, amelyeket a település lakossága igénybe vehet. Az orvoshoz való eljutást autóval és autóbusszal oldják meg a lakosok. Szerencsére már működik a betegszállítás is, akik a rászoruló nehezen mobilizálható betegeket szállítják a szakrendelőkbe és a kórházba.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	0	0	0,00
2017	0	0	0	0	11	2,00
2018	0	0	0	0	13	2,00
2019	0	0	0	0	15	1,00
2020	0	0	0	0	13	1,00
2021	0	0	0	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2012. évben 48, ami a 2008-as évhez viszonyítva 100%-os növekedést jelent. Majd a jogszabályi változásoknak is köszönhetően 2014. évtől kezdődően csökkentő tendenciát mutat. Közgyógyellátás három jogcímen állapítható meg:

- a., alanyi,
- b., normatív,
- c., méltányossági.

Alanyi és normatív megállapításról a járási hivatal dönt.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A kötelező szűréseket a közeli város – Szigetvár – kórházának rendelőintézetében tudják igénybe venni a lakosok. Nőgyógyászati rákszűrést a védőnői szolgálat is végez.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Nincs adat.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat iskolában, óvodában és idősok részére megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat sportpályáján adódik lehetőség a sportolásra. Sportnapot nem rendeznek, de a sportpálya bármikor használható bármilyen sportolásra.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokat 2017. június 30-áig bezárólag a Szocceg Kft biztosította. 2017. július 1-jétől kezdődően Bűrös, Endrőc, Gyöngyösmellék, Kétújfalú, Kisdobsza, Szörény, Teklafalu, Várad és Zádor települések társulás útján szociális intézményt hoztak létre elsőként a Szigetvári járásban. Elsőként, mivel az itt élők számára az egyenlő esélyű hozzáférést magasabb szintre kívánták emelni. A szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, gyermekjóléti szolgáltatás és családsegítés intézménye. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Településünkön ilyen jellegű szolgáltatás nincs.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül Kisdobsza településen nincs kiépítve.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) *közösségi élet színterei, fórumai;*

Nyugdíjas klub működik a településen, akik kéthavonta tartanak összejövetelt. A foglalkoztatásokon az életmóddal, az egészséggel, a rendkívüli nyugdíjemeléssel, az egyszeri - nyugdíjasokat segítő – segéllyel kapcsolatosan hangzanak el előadások, vagy csak egyszerű beszélgetések folynak a klubtagokat érintő és foglalkoztató problémákról. Évente legalább egyszer színházi látogatásokat és gyógyfürdőbe történő kirándulásokat szerveznek. A klub életét színesíteni lehetne kézműves foglalkoztatásokkal.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	nem	434	2

Forrás: TelR, KSH Tstar

b) *közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;*

A településen etnikai konfliktusokról nincs tudomásunk.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Nem releváns.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Településünkön nemzetiségi önkormányzat nem működik.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Településünkön egy civil egyesület, a Kisdobszáért Közművelődési és Faluszépítő Egyesület működik.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 115-116. §-ai rögzítik.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviselésével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira,

A helyi nemzetiségi önkormányzat önként vállalt feladatot láthat el különösen a nemzetiségi oktatási és kulturális önigazgatással összefüggő ügyekben, a társadalmi felzárkózás, a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás és a közfoglalkoztatás területén, valamint településüzemeltetési és településrendezési feladatok körében.

A nemzetiségi önkormányzat együttműködését az állami és a helyi önkormányzati szervekkel a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 79-86. §-ai rögzítik.

A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzat részére - annak székhelyén - biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

Kisdobsza településen Nemzetiségi Önkormányzat nem alakult.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Életvitel kultúra	Pályázati források kihasználása egy teljes körű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához. Közösségi szociális munka szervezése. Hátrányos helyzetű csoportok leszakadásának megállítása, identitástudat erősítése, esélyegyenlőség biztosítása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A gyermekek helyzetének elemzéséhez kapcsolódó definíciók és szabályozás.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- Pénzbeli és természetbeni ellátások:
 - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
 - b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
 - c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
 - d) az otthonderemtési támogatás,
 - e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
 - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
 - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
 - c) a gyermekek átmeneti gondozása.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:
 - a) az otthont nyújtó ellátás,
 - b) az utógondozói ellátás,
 - c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.
- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
 - a) a védelembe vétel,
 - b) a családbafogadás,
 - c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
 - d) az átmeneti nevelésbe vétel,

- e) a tartós nevelésbe vétel,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,
- Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:
 - a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
 - b) a fővárosi főjegyző,
 - c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
 - d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
 - e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,
 - f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
 - g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet:

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben a meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem

benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

Kisdobsza község Önkormányzat Képviselő-testülete különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A községben a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	133	127	260	51,15%	48,85%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)	11			4,23%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	21	24	45	8,08%	9,23%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	5	5	10	1,92%	1,92%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) *veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;*

Veszélyeztetettség okok:

Szociális helyzet: a szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség szinte az összes gyermeket foglalta magába.

A család szétesése: ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség.

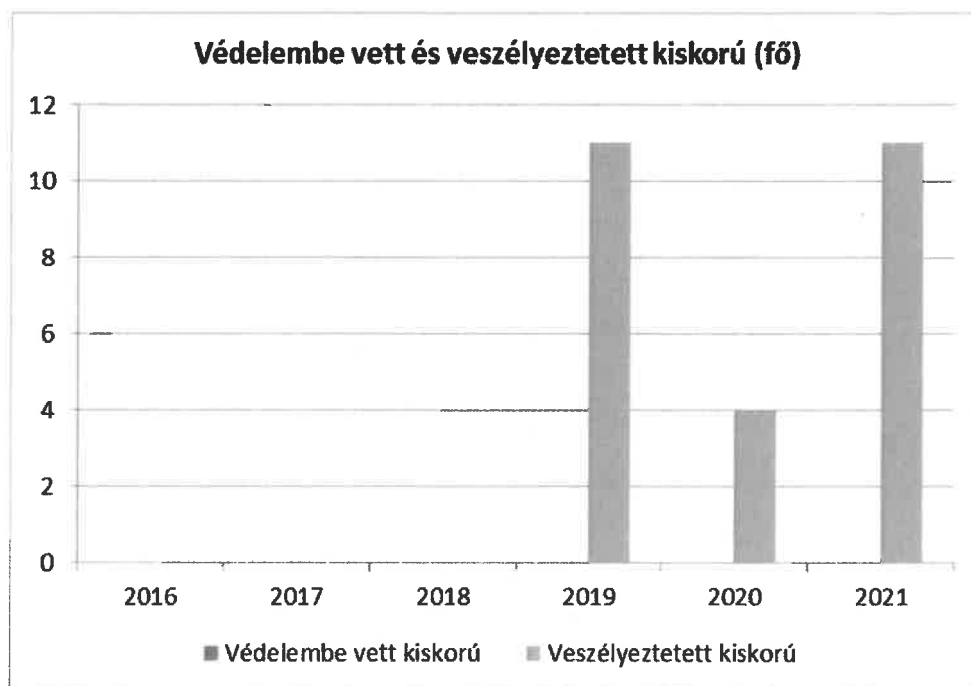
A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

A család életmódja: a családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

Bántalmazás: jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	11
2020	0	4
2021	0	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

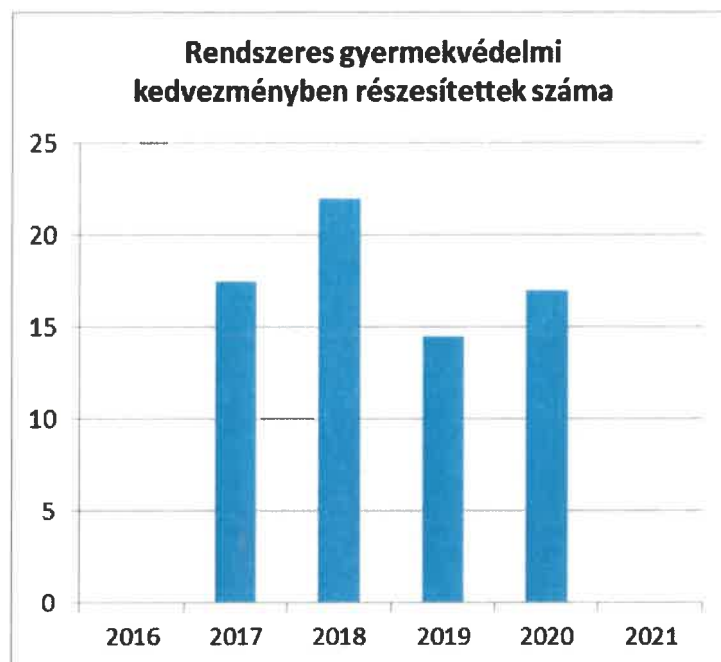
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg. Ezen, a Nkntv. 2013. szeptember 1-éig hatályos rendelkezése szerint „hátrányos helyzetűnek” definiált gyermekek adatszolgáltatását viszonylag megbízhatónak - míg ugyanazen körbe tartozó de legfeljebb nyolc általános iskolai végzettségű szülőkkel rendelkező gyermekek számát (halmozottan hátrányos helyzetűek) pontatlannak - találták az erre irányuló felmérések. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak egy része ugyanakkor nem jelenik meg az októberi statisztikához kötődő adatszolgáltatásban abban az esetben, ha erre az időre esik a jogosultságuk megállapítása. Fontos, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülők legtöbbször nem a megemelkedett jövedelem miatt esnek el a jogosultságtól, hanem azért, mert az alapvető papírjaik is elvesznek, hiányoznak, vagy egy válási szakaszban – vagy egyéb más okból – nem, vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni házastársuktól, illetve az elmaradt gyermektartás ellenére nem indítanak hatósági eljárást, ami pedig lehetővé tenné a jövedelem igazolását.

Mindezen okok éppen a legszegényebb, legrászorulóbb családokat érintik. Emelkedést mutat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma. 2008-ban mintegy 16 gyermek volt, ahol a családban az egy főre jutó jövedelem a nyugdíjminimum 130%-a, illetve 140%-a (egyedülálló szülő, vagy fogyatékos, beteg gyermek esetén) alatt volt. 2017. évben 23 gyermek.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	0
2017	18
2018	22
2019	15
2020	17
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

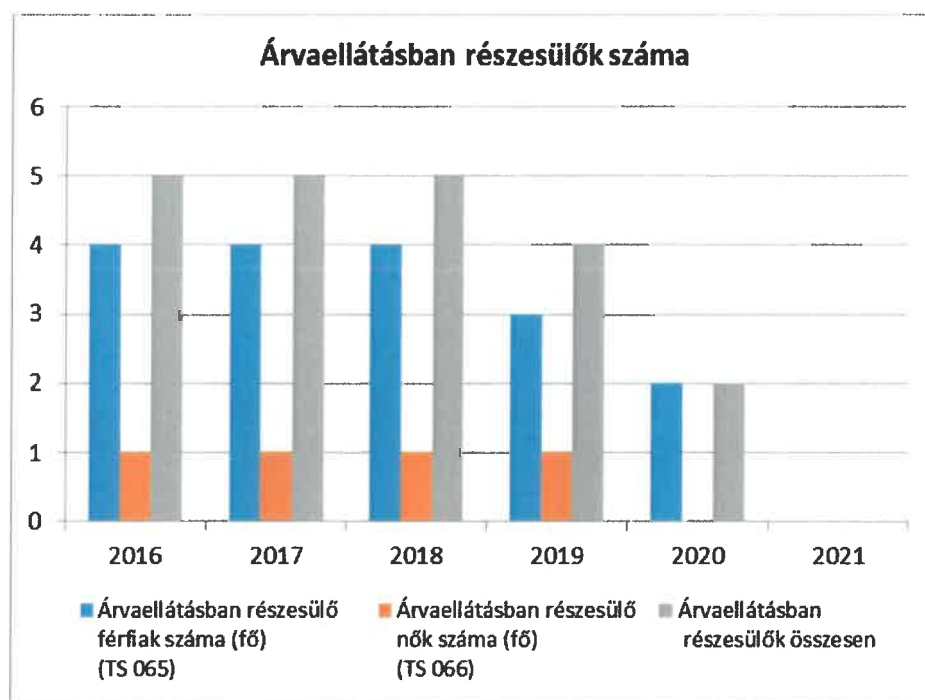

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A gyermekek jogán járó helyi juttatást az önkormányzat anyagi teherbíró képességére tekintettel nem tud biztosítani.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	4	1	5
2017	4	1	5
2018	4	1	5
2019	3	1	4
2020	2	0	2
2021	0	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés². A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen, a rászoruló középiskolások 50%-os támogatást kapnak. Ehhez csatlakozik az önkormányzati támogatás. Valamennyi szociálisan rászoruló és normatív támogatásra jogosult gyermekétkezési lehetősége biztosított volt. 2012.évtől kezdődően a Nyári gyermek-étkeztetést, valamint a szünidei gyermekétkeztetést kérelem alapján az önkormányzat biztosította/biztosítja.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Az elmúlt évek folyamán nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermek nem élt a településen.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Ilyen jellegű adatokról információval nem rendelkezünk.

² Étrend összeállítása során a 37/2014.EMMI rendeletben foglalt – közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás - egészségügyi előírások betartását figyelembe véve kerül összeállításra a heti étlap. Korcsoportonként bontva, feltüntetve a napi számított energia és sótartalomnak való megfelelést, valamint figyelembe véve a naponta biztosítandó anyagok előfordulását, az adagolási előírás betartása mellett, szem előtt tartva, a változatossági mutató 60% felett tartását, a felhasználási előírások, korlátozások, és tilalmak egyes élelmiszerek, ételek vonatkozásában.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nincsenek szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek a településen.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Jogszabályok által lehatárolt ellátási területek közül Kisdobsza község Önkormányzat az alábbiakat biztosítja:

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról (Nagydobsza),
- b) a fogorvosi alapellátásról (Szigetvár),
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról (Szigetvár),
- d) a védőnői ellátásról (Nagydobsza),
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról (Nagydobsza).

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást a már említett társulási forma keretén belül az un. szociális alapellátást biztosító intézmény útján biztosítják az önkormányzatok. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

- A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái
a) a bölcsődei csoport (Nagydobsza)
- Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése az iskolában (Nagydobsza): a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.
- Gyermekétkeztetés: az önkormányzat az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló

is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A településen nincs védőnő, a közeli Nagydobsza településen működik védőnői szolgálat, aki a körzeti védőnő, így Kisdobsza és Merenye községekben is ellátja a védőnői teendőket.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Kisdobsza községben nincs gyermekorvosi rendelő, a legközelebbi gyermekorvosi rendelő és fekvő betegellátó osztály a közeli városban – Szigetváron – a kórház épületében található. A betegeket autóval, autóbusszal, vonattal és betegszállító járművel lehet odaszállítani.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyermekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyermekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok					

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A segítő szakmák jelenléte a gyermekvédelmi munka eredményességét erősíti az óvodában és iskolában. Az óvodában is vannak *sajátos nevelési igényű gyerekek*. A speciális szakembert igénylő gyermekeket Szigetváron, Barcsen illetve Pécsen segítik. Ehhez az önkormányzat az un. falubuszt, mint közlekedési eszközt biztosítja. A segítő munka aktív részesei a fejlesztő pedagógusok, az intézményi pszichológusok, a logopédusok és a nevelési tanácsadó pszichológusai is.

Iskolapszichológusok munkájára a gyermekekkel való egyéni beszélgetés mellett a pedagógusoknak is nagy igényük van a gyermek személyiségfejlesztése során. Folyamatosan nő a pszichológusok által tartott osztályfőnöki órák száma és egyre több köznevelési intézményben tartottak a pszichológusok a szülők részére foglalkozást.

Prevenációs céllal, és a feltárt esetek enyhítésére működnek a köznevelési és gyermekjóléti intézményekben a segítő szakemberek: intézményi pszichológus, védőnő, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, gyermekvédelmi felelős, szabadidő-szervező. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök fontos feladatot látnak el a köznevelési intézményekben a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén éppúgy, mint a drogprenveniót, egészségnevelést illetően.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Gyermekjóléti alapellátást korábban a SZOCEG Kft látta el. 2017. július 1-jétől a már említett szociális alapintézmény biztosítja ezen ellátási formát. A törvényi előírásokon túl az önkormányzat nem tud olyan támogatási rendszert működtetni, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékoságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk.

Községünkben Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatás nem működik.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Településünkön gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmény, illetve bölcsődei ellátás nincs

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségi tényezők halmozottan jelentkeznek. A testület megtárgyalja a beszámolót.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Krízishelyzet esetén a családokat segítő szolgáltatások köre nem megfelelő. Önkormányzat szociális alapszolgáltatásokat tud felajánlani, illetve étkeztetést, házi segítségnyújtást. Igazi megoldást nem tud nyújtani.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Nincs a településen szervezett sport vagy szabadidős program.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

AZ INTÉZMÉNYI GYERMEKÉTKEZTETÉST INGYENESEN KELL BIZTOSÍTANI

a) a bölcsődei, mini bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülők;

b) zsemlő gyermek számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek, vagy
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, vagy
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjárulékcal csökkentett összegének 130%-át vagy
- nevelésbe vették;

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha – nevelésbe vették, vagy – utógondozói ellátásban részesül.

a) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

c) a bölcsődei, mini bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő, az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy a fentiekben ismertetettek alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

Magyarország Kormánya kiemelt figyelmet fordít arra, hogy az iskolai szünetekben is biztosítva legyen a gyermekek számára a megfelelő étkezés. 2016 januárjától az önkormányzatoknak kötelezően gondoskodnia kell arról, hogy minden iskolai szünetben a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek számára elérhető legyen ez a lehetőség.

A szünidei gyermekétkeztetés igénybe vételének lehetőségéről a települési önkormányzat jegyzője írásban tájékoztatta a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő szülőt, továbbá a kérelem benyújtásához a helyi család- és gyermekjóléti szolgálat segítséget biztosít a szülő számára.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű rászoruló gyermekek napi egy tál meleg ételt kaphatnak az iskolai szünetben. 2016. évben a szünidei gyermekétkeztetést 15, 2017. évben 23 gyermek vette igénybe.

2011. évben döntött arról a Kormány, hogy felmenő rendszerben biztosítja a **tanulók ingyenes tankönyvellátását**. Első alkalommal a 2013/2014. évi tanévben az első évfolyamra beiratkozott tanulók számára lett ingyenes a tankönyv, ezt követően évente egy-egy újabb évfolyam csatlakozhatott a kedvezményezettek köréhez. A 1265/2017.(V.29.) Korm. határozat a 2017/2018. évi tanévben az ingyenes tankönyvellátást egy ütembe vezette be az 5-8. évfolyam tanulói, és terjesztette ki a középiskola 9. évfolyama számára. Ezen intézkedés eredményeként a 2018/2019. évi tanévben ingyenes tankönyvellátásra jogosult

- 1-9. évfolyam valamennyi tanulója,
- 10-12. évfolyamon a normatív támogatásra jogosultak, valamint
- a nemzetiségi és gyógypedagógiai nevelés-oktatásban résztvevő tanulók.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Kisdobsza településen ilyen jellegű programok nincsenek.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Pozitív diszkrimináció Kisdobsza településen nincs.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Fogalmak:

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
- (Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a köznevelésben: ld. a 4.1. pontban foglalt definíciót.

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd, (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Aránytalan teher

Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont)

A lenti, a)-e) pontokban foglalt szempontok során a következőkre szükséges figyelemmel lenni:

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul. Az Ebtv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek

elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét.

Ha a településen több általános iskola, tagintézmény működik, akkor az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha a településen, kerületben több általános iskola működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulónak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb 15 százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település, kerület egészére kiszámított aránya. Nem jelölhető ki kötelező felvételt biztosító iskolának az az általános iskola, amely körzetének kialakításánál a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körzeti aránya túllépésére vonatkozó rendelkezés nem tartható meg, feltéve hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körzeti aránya elérné az 50%-ot és egyébként a település többi iskolája elégséges férőhellyel rendelkezik a település összes tanköteles tanulójának felvételéhez. Előnyben részesítési kötelezettségként jelenik meg az a rendelkezés, mely szerint ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat. A felvételi körzet kialakítására vonatkozó szabályozás a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 24-25. §-ában található.

A körzethatárok kialakításánál és a beiskolázásnál az Ebktv. vonatkozó paragrafusait is figyelembe kell venni. Ebben segít eligazodni az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület 2/2007. (III. 23.) TT sz. állásfoglalása: Az etnikai alapú iskolai szegregációt nem csupán a tényleges, hanem a jogsértő által feltételezett etnikai hovatartozás alapján is el lehet szenvedni. A szegregáció megvalósulásának nem feltétele az elkülönített csoporttal szembeni hátrány, csupán a törvényben meg nem engedett elkülönítés.” A jogellenes, elkülönített oktatás még abban az esetben is jogszerűtlen, ha teljes mértékben azonos feltételek biztosításával történik. A jogellenes elkülönítés minden aktivitást nélkülöző fenntartása is megvalósíthatja a jogsértést.

A HEP során tehát nemcsak a hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet adataival, hanem valamilyen aggregált formában vagy becslésekre alapozott, civil kontroll vagy kisebbségi képviselet biztosításával is visszaigazolt, etnikai adatközléssel is foglalkozni kell.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítását és az ezzel gyakran együtt járó lemorzsolódás megelőzhető legyen. Ha az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok eredményes folytatására vagy befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén az iskola igazgatójának döntéséhez be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét (Nkntv. 45. §).

Integrációs felkészítés Pedagógiai Rendszere³ (IPR)

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola és a középfokú iskola képességkibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével. A képesség-kibontakoztató felkészítésben a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű tanuló vesz részt.

Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés, valamint az óvodai fejlesztő program megvalósítása az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program alapján zajlik. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 171. § - 173. §)

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

Az óvodai ellátásra jogosult gyermekek száma az évek folyamán csökkent, az általános iskolások száma csak minimális változást mutat.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;***

Kisdobsza településen iskola, óvoda nincs. Az itt élő gyermekek a szomszédos településen – Nagydobszán – található intézményeket látogatják.

³ A kézirat lezártakor hatályos szabályozók: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet XIX. fejezet: Különleges pedagógiai célok megvalósításához igazodó nevelés- és oktatásszervezési megoldások 67. A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés szabályai 171. §, 172. § és 68. Az óvodai fejlesztő program megszervezése 173. §. Magyar Közlöny. 2012. augusztus 31., valamint: Miniszteri Közlemény (megjelent az Oktatási Közlöny 2007. máj. 14. Lf. 11. számában) a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók esélyegyenlőségének biztosítását szolgáló iskolai és óvodai integrációs programról.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	0	0	0,00
2017	0	0	0,00
2018	0	0	0,00
2019	0	0	0,00
2020	0	0	0,00
2021	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	0	0,00
2017	n.a.	0	0,00
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0

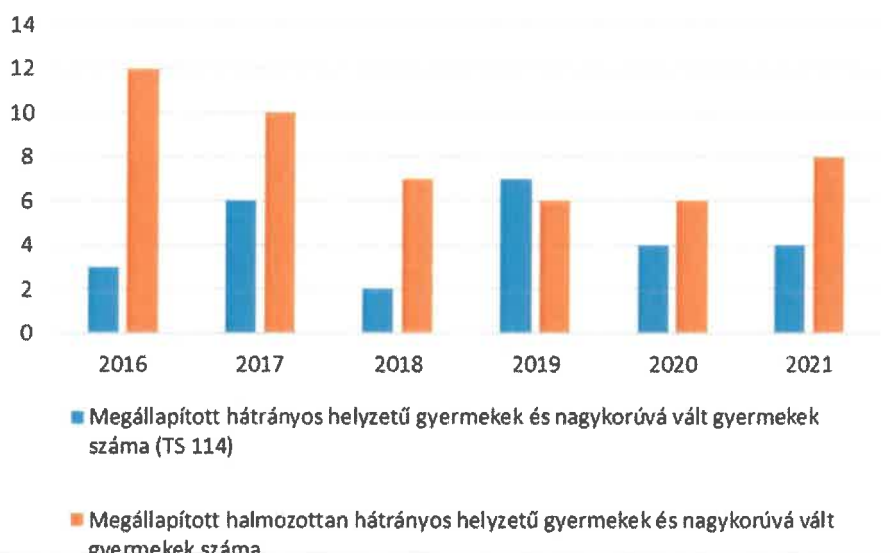
Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	3	12
2017	6	10
2018	2	7
2019	7	6
2020	4	6
2021	4	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Nem rendelkezünk adattal

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelési adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 095)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az Integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2017	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2018	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2019	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2020	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2021	n.a.	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	0	0	0,00	0,00
2017	0	0	0	0,00	0,00
2018	0	0	0	0,00	0,00
2019	0	0	0	0,00	0,00
2020	0	0	0	0,00	0,00
2021	0	0	0	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Nem releváns.

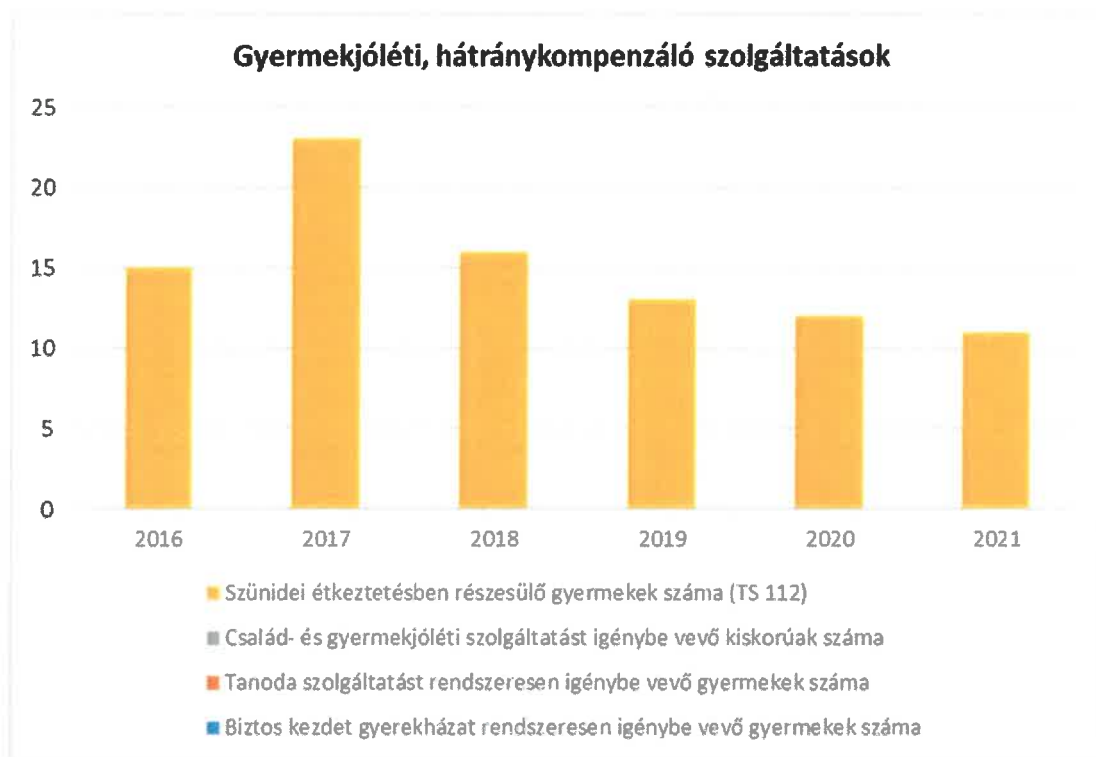
d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések;

Az általános iskola nyolcadik évfolyamát elvégzettek aránya 100%-os, így elmondható, hogy családi vagy tanulmányi okokból sincs olyan gyermek aki az általános iskolát ne fejezte volna be.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	15
2017	n.a.	n.a.	n.a.	23
2018	n.a.	n.a.	n.a.	16
2019	n.a.	n.a.	n.a.	13
2020	n.a.	n.a.	n.a.	12
2021	n.a.	n.a.	n.a.	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nő a gyermekek veszélyeztetése, csellengés, „rossz társaságba” keveredés veszélye.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében. Ifjúsági klub, drogprevenciós programok, közösségi rendezvények, sport rendezvények, táborok, közösségi terek, szabadtéri sportolási lehetőségek fejlesztése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is. A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak.

Kisdobsza a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyeseen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

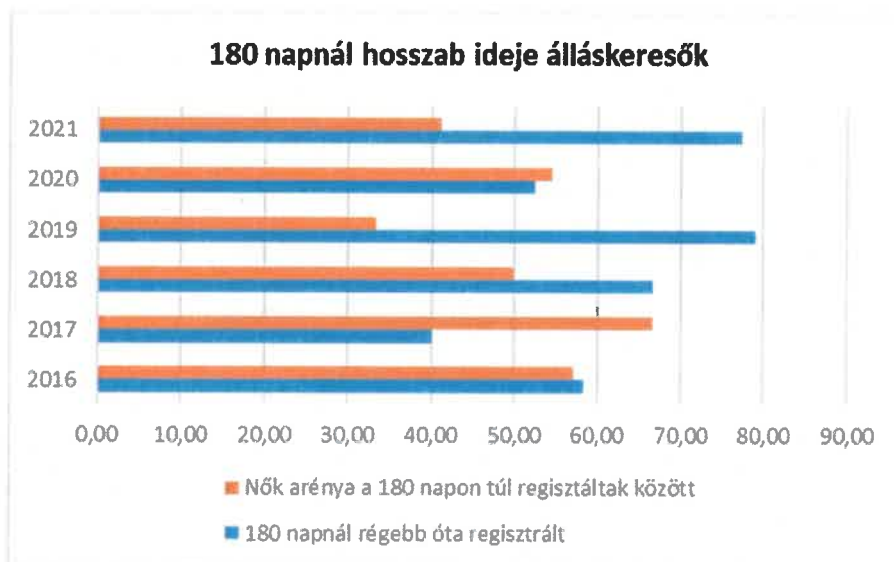
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	3,81	8,99	6,40%
2017	4,76	11,11	7,94%
2018	7,84	8,05	7,95%
2019	10,89	9,09	9,99%
2020	10,53	12,22	11,38%
2021	15,22	8,79	12,01%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

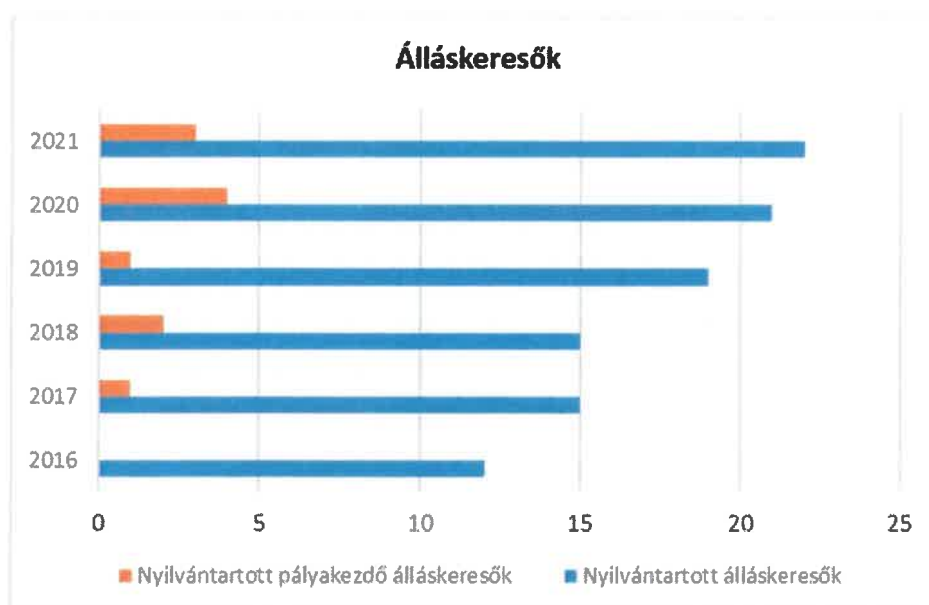
5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	58,33	57,14
2017	40	66,67
2018	66,67	50
2019	78,95	33,33
2020	52,38	54,55
2021	77,27	41,18

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	12	0
2017	15	1
2018	15	2
2019	19	1
2020	21	4
2021	22	3

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Foglalkoztatást segítő és képzési programok Kisdobsza községben nincsenek.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. Szemmel látható, hogy inkább a közfoglalkoztatásban kívánnak részt venni, a települést munkavállalás céljából nem kívánják elhagyni.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, mely az önkormányzat részéről biztosított.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Újabb ellátási forma lehetne a mini bölcsőde. A mini bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a napközbeni gyermekellátás, ezen belül a bölcsődei ellátás egyik intézménytípusa, amely 20 hetes kortól 3 éves korig fogadja a gyermekeket. Az óvodai nevelésre még nem érett gyermekek a 4. életévük betöltését követő augusztus 31-éig maradhatnak a mini bölcsődében. Azok a gyermekek, akik a nevelési év folyamán augusztus 31-éig betöltik 3. életévüket, szeptember 1-étől tesznek eleget óvodai nevelési kötelezettségüknek. A mini bölcsőde sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekek számára is nyújtható ellátás. A sajátos nevelési, illetve korai fejlesztésre, gondozásra jogosult igényű gyermek annak az évnek augusztus 31. napjáig nevelhető a mini bölcsődében, amelyben a 6. életévét betölti. A jogszabály szerint sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre, gondozásra jogosult az a gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. A sajátos nevelési igényt, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra való jogosultságot a pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottsága állapítja meg, ennek alapján lesz jogosult a gyermek fejlesztésre, egyes szociális, gyermekvédelmi ellátások igénybevételére. Sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermek ellátása esetén a mini bölcsőde köteles együttműködni a gyermek fejlesztését ellátó, területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel. A mini bölcsődének lehetősége van a jogszabályban meghatározott, az alapellátáson túli egyéb szolgáltatások nyújtására is, ezek azonban nem veszélyeztethetik a mini bölcsőde működését (ilyen pl. az időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel, játszócsoport, játék- és eszközkölcshelyezés). A mini bölcsőde egyéb szolgáltatásait külön térítési díj ellenében a gyermek 6. életévének betöltéséig lehet igénybe venni.

Családi napközi, bölcsőde családi gyermekfelügyelet, házigyermekefelügyelet, alternatív napközbeni ellátás a településen nincs.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel

rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)⁴

Bölcsődével és óvodával a település nem rendelkezik, az ilyen korú gyermekek elhelyezésére Nagydobszán van lehetőség. Az önkormányzatnak nincs lehetősége családi napközi működtetésére, mert nem adottak a feltételek.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

⁴ Az Nkntv. 2014. szeptemberétől 3 éves kortól teszi kötelezővé az óvodai részvételt.

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A Nagydobszai körzeti védőnői szolgálat nyújt segítséget, a gyermeket tervező, illetve gyermeket váró és nevelő szülőknek. A védőnő 3 község, az óvoda és iskola tanulóit látja el, továbbá a szomszédos 5 községben lát el helyettesítési szolgálatot.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Helyben nincs ilyen jellegű szolgáltatás a közeli járási székhelyen, Szigetváron van Családok Átmeneti Otthona, amely a vidéki bajba került nőket és gyermekeket ideiglenes jelleggel befogadja.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Kisdobsza Község Önkormányzatában kettő női képviselő van, akik igen aktív munkát végeznek a település érdekében. A rendezvények lebonyolításában, a nyugdíjas klub életében aktívan részt vesznek. A közmunka programok irányításában is kiemelkedő munkát végeznek.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez társadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Segítségre szorulnak az állást kereső, gyermeknevelésből a munka világába visszatérni kívánó nők	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét. Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése.
Pont azon várandós édesanyák nem vesznek részt rajta, akiknek legjobban kellene	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A demográfiai adatokra vonatkozóan a települést bemutató fejezethez használt adattáblák további elemzése ajánlott. Itt hangsúlyt kell helyezni a demográfiai trendekre. További tábla az 1. számú mellékletben található ehhez a fejezethez.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 6.§-a értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

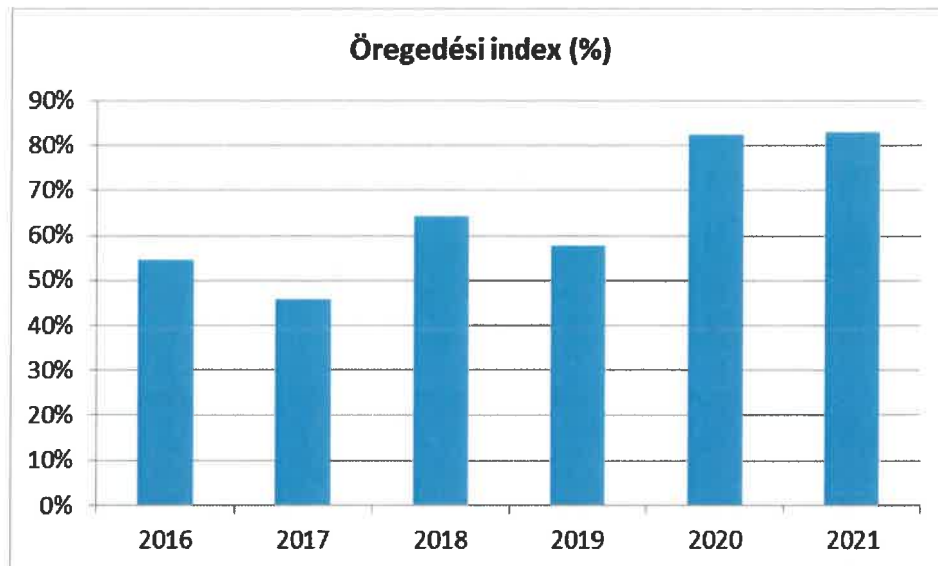
Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a járási hivatal állapítja meg.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	23	42	54,76%
2017	22	48	45,83%
2018	27	42	64,29%
2019	26	45	57,78%
2020	33	40	82,50%
2021	34	41	82,93%

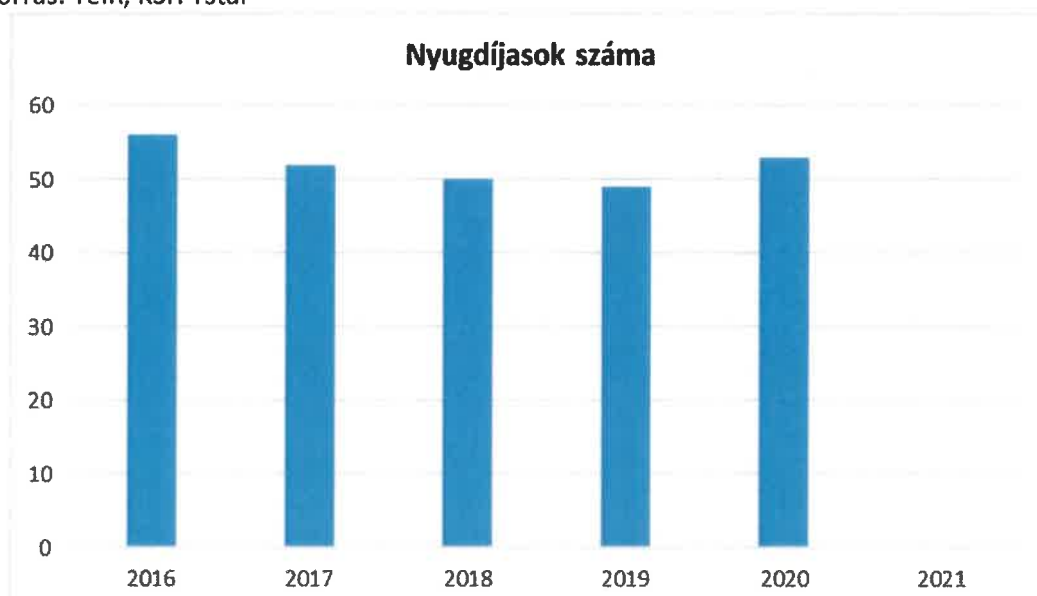
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	25	31	56
2017	23	29	52
2018	23	27	50
2019	23	26	49
2020	25	28	53
2021	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

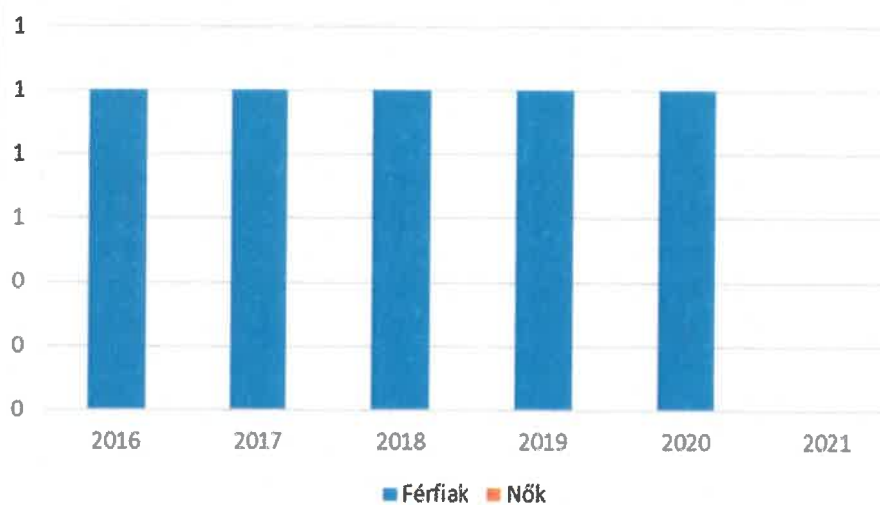

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	1	0	7	16	0	6	0
2017	1	0	6	15	0	6	0
2018	1	0	6	15	0	6	0
2019	1	0	8	15	0	5	0
2020	1	0	12	16	0	6	0
2021	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Ft. 24. §-a értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői segély feltételeit a Ft. 30. §-a rögzíti. Erről ld. még a 3. 3. pontot.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A közsférában történő foglalkoztatás a jogszabályi előírásokra való tekintettel nem érvényesíthető. Közalkalmazotti vagy hasonló jogviszonyban előzetes kormányzati egyetértéssel vállalt nyugdíj melletti munkavégzés esetén azonban a nyugdíj folyósítását 2018-ban is fel kell függeszteni, vagyis illetmény és nyugdíj együtt nem folyósítható a közalkalmazotti vagy hasonló közsférás státuszban dolgozni kívánó nyugdíjasok számára. Ez a feleslegesen korlátozó rendelkezés sokak reménye ellenére sem változott, miután tavaly az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt egy ilyen tárgyban indított pert jogerősen megnyert a magyar állam.

A versenyszféra Kisdobsza községben nem jellemző, ezért idősek foglalkoztatásáról szintén nem beszélhetünk. A nők kedvezményes nyugdíjában, korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesülő személyek munkavégzése esetén a versenyszféra is kereseti korlátot kell figyelembe venni, ami a minimálbér összegétől függ. E kereseti korlát az éves keretösszeg, ami a tárgyév első napján érvényes bruttó minimálbér összegének 18-szorosa.

Amíg az ilyen ellátásban részesülő személy ez évi bruttó keresete nem éri el ezt az éves keretösszeget (idén a 2018. január 1-jén érvényes minimálbér, 138.000 Ft 18-szorosát, azaz a 2.484.000 forintot), addig a kereset mellett a nyugellátás is korlátozás nélkül felvehető.

Ha viszont a kereset meghaladja ezt, a következő hónap első napjától a tárgyév végéig (de legfeljebb az irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig) szüneteltetni kell az ellátás folyósítását. Ha a keretösszeget decemberben lépi túl az ellátásban részesülő munkavállaló, akkor nem szüneteltetik az ellátás folyósítását, de vissza kell fizetnie annak decemberi összegét.

Az éves keretösszegbe nem számít be semmilyen olyan jövedelem, amely után nem kell fizetni nyugdíjjáruelkot. Ilyen a közérdekű nyugdíjas szövetkezet személyesen közreműködő nyugdíjas tagja részére adott bármilyen díjazás vagy juttatás, de ilyen pl. az összes cafeteria-juttatás, vagy vállalkozók esetében az osztalék vagy a nem főállású kisadózóként szerzett jövedelem

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresői száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	12	15	15	19	21	22
41-45 év (TS 042)	Fő	1	3	1	2	1	2
	%	8,33%	20,00%	6,67%	10,53%	4,76%	9,09%
46-50 év (TS 043)	Fő	3	2	2	1	3	1
	%	25,00%	13,33%	13,33%	5,26%	14,29%	4,55%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	0	0	1	0	2
	%	8,33%	0,00%	0,00%	5,26%	0,00%	9,09%
56-60 év (TS 045)	Fő	0	3	2	2	1	1
	%	0,00%	20,00%	13,33%	10,53%	4,76%	4,55%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0	1	0	3	3	4
	%	0,00%	6,67%	0,00%	15,79%	14,29%	18,18%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az 55 év feletti lakosság 7-8 %-a munkanélküli, ebből a fele tartósan munkanélküli. Sajnos megfigyelhető az országos tendencia a településen is, amely szerint a nyugdíjhoz közelálló munkanélküliek elhelyezkedése a Kormány intézkedéseinek hatására is nehézségekbe ütközik.

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősor, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Nem releváns. A közszférában történő foglalkoztatás a jogszabályi előírásokra való tekintettel kizárt. Lásd az előző pontokat.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Nincs hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén a községben.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A tömegközlekedés igénybevétele- az idősor jóval kisebb arányban vesznek igénybe tömegközlekedési eszközöket. Míg az aktív korosztályba tartozók harmada használ ilyen eszközöket, addig ez az idősor tizedére igaz.

Tájékozódás a szolgáltatásokról- az idősorúak immobilitásának valamint háztartásszerkezetének ismeretében fontos kérdéssé válik, hogy honnan, milyen forrásokból tudnak információkat szerezni az igényelhető ellátásokról és szolgáltatásokról. Egészségügyi szolgáltatásokról információkat az idősor leginkább maguktól a szolgáltatóktól szereznek. A jelek szerint minden második idősorú az egészségügyi szolgáltatótól kap újabb információkat.

A kulturális és szabadidős szolgáltatások igénybevételenek jellemzői- a településen biztosított kulturális és szabadidős szolgáltatások – azon túl, hogy segítik a helyi lakosság ez irányú szükségleteinek kielégítését, erősítik a közösséghez tartozás érzését, a helyi társadalmi kapcsolatok építését –, végső soron csökkenthetik az idősor közösségen belüli izolációját. Az idősor körében kiemelkedő a vallási közösségek szerepe.

A szociális ellátások igénybevétele – tájékoztatást kapnak a háziorvostól, a Kétújfalui Közös Önkormányzati Hivaltól, családtól, valamint a szociális alapellátó intézménytől.

a) az idősor egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az idős emberek ellátása az egyik legrégebbi eleme a társadalmi gondoskodásnak, az egészségügyi és szociális ellátásnak. A kor előrehaladtával az ember lelki, és egészségi állapota megváltozik és bár ez a változás minden embernél más és más, általában az idő múlásával mindenkinél jelentkezik, melynek következtében egyre nagyobb mértékben van szüksége segítségre.

Ez a segítség jó esetben családjukból, szűkebb környezetükből, számukra ismert és szeretett emberektől érkezik. A megváltozott életforma következtében azonban ezek a mikroközösségek a

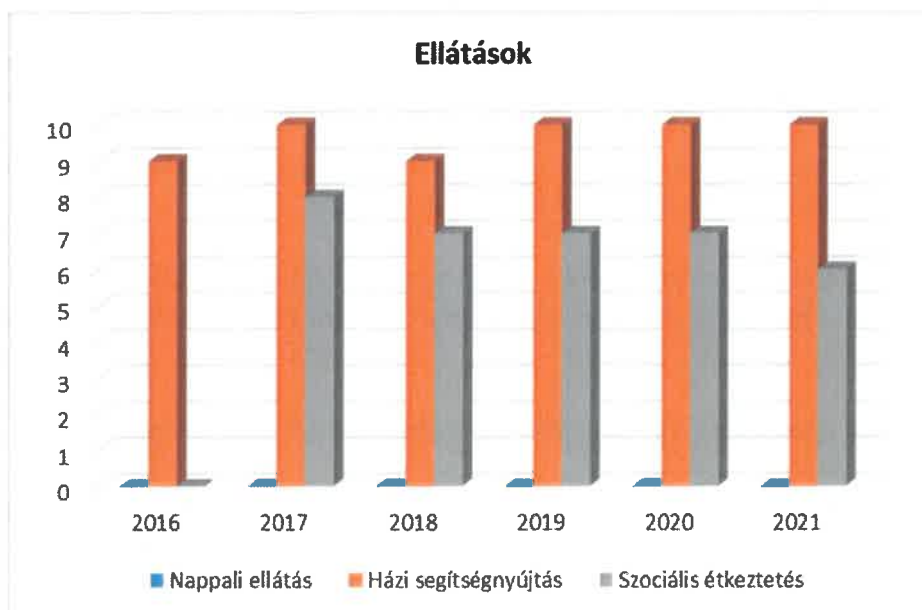
folyamatos támogatásra, gondozásra egyre kevésbé képesek, az ezzel együtt járó nehézségek pedig sokszor magát a család épségét is veszélyeztetik. Ugyancsak gyakori, hogy a fiatalok a megélhetés reményében elköltöznek, hogy ezek az idős emberek egyedül maradnak, s a távolság szintén lehetetlenné teszi az egyre több törődést igénylő idősök ellátását. A településen a háziorvosi ellátás biztosított, Szigetvár Város Kórház az ügyeleti ellátást biztosítja. Kisdobsza település társulás keretén belül a házi segítségnyújtást, valamint a szociális étkeztetést biztosítja.

Nappali ellátás a községben nem megoldott. Házi segítségnyújtás és szociális étkeztetés működik, amelyet az időskorú és rászoruló lakosság igénybe vehet.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	23	0	9	0
2017	22	0	10	8
2018	27	0	9	7
2019	26	0	10	7
2020	33	0	10	7
2021	34	0	10	6

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A településen az idősebb korosztály közművelődési, kulturális szolgáltatásokat nem veszik igénybe. Az is igaz, hogy a településen és a környéken nincsenek olyan kulturális programok, események, melyeknek célközönsége az idősebb korosztály is.

A helyi nyugdíjasklubban vesznek részt az időskorúak színházlátogatáson, a könyvtárat havi egy alkalommal látogatják, Istentisztelet kéthetente van a településen. A rendezvényeken aktívan részt vesznek a szépkorú lakosok.

b) idők informatikai jártassága;

Az idősebb korosztály digitális tudása, informatikai jártassága a többi korosztályhoz rosszabb. Sajnos az idők jelentős része nem ismeri-e a számítógépet, nem tudja kezelni, illetve használni. Az idősekre is tekintettel a GINOP 3.3.1 pályázathoz kapcsolódó és megnyert IKT eszközök segítségével lebonyolításra tervezett szemléletformáló, ismeretterjesztő rendezvényeket szeretnénk megvalósítani az alábbi képzések indításával:

- a., Safer Internet – Biztonságosabb internethasználat
- b., Csevegés az interneten –Skype, facebook
- c., Internet vagy könyv?
- d., Családfakutatás
- e., Közérdekű adatigénylésről
- f., ASP szolgáltatási portálról
- g., Digitális kérelmek, beadványok kezelése
- h., megújuló e-Magyarország.hu portál bemutatása,
- i., Földadás-vétel és bérleti szerződések megtekintése, gépjárműkereső használata, adóbevallás interneten történő benyújtása
- k., Internetes kibertámadások...kik azok a Hackerek?....És mit tehetünk ellenük?
- l., A közösségi médián túl, játék az Interneten.

A megkérdezett idők közül 11 fő járt a korábbi években informatikai képzésre, akik megtanultak a számítógéppel és az internettel boldogulni, ami segít nekik abban, hogy a távol lévő unokájukkal taratani tudják a kapcsolatot.

d) a generációk közötti programok.

A generációk közötti szolidaritás erősítésének érdekében, olyan alkalmak megteremtése is szükségessé válik, ahol a gyermekek és az idők közös tevékenységére, időtöltésére is lehetőség adódik. Ezen alkalmak szervezése –melyek általában egyes ünnepkörökhöz kapcsolódnak- mind a gyermekek, mind pedig az idős emberek számára hasznosak, hozzájárulnak a gyermekek személyiségfejlődéséhez és az idős emberek aktivitásának megőrzéséhez egyaránt. Ilyen program pl. a falunap

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az előbb említett informatikai képzésekkel próbáljuk az időseket programjainkba bevonni. Szeretnénk továbbá 2018. évtől kezdődően olyan rendezvényeket, képzéseket megvalósítani, amely a különböző generációk együttműködésével valósul meg.

Nyugdíjas klub működik a településen, amely különböző programokat szervez az időskorú lakosság számára. A klub havonta tartja foglalkoztatásait, amelyet jó lenne sűrűbbé tenni és kézműves foglalkoztatással bővíteni. Az elmúlt években informatikai képzést bonyolítottak, amelynek eredménye, hogy nemcsak a fiatalok, hanem az idősebbek is megtanultak a számítógéppel és az internettel bánni.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idősek érdeklődése a számítástechnika iránt sokszor infrastrukturális, humánerőforrás hiányba ütközik	Informatikai jártasság növelése. DJP pont szolgáltatás fejlesztése.
Idős betegek orvosi ellátásának színvonalának emelése	Infrastrukturális fejlesztés, korszerű és akadálymentes orvosi szoba kialakítása, eszközök beszerzése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

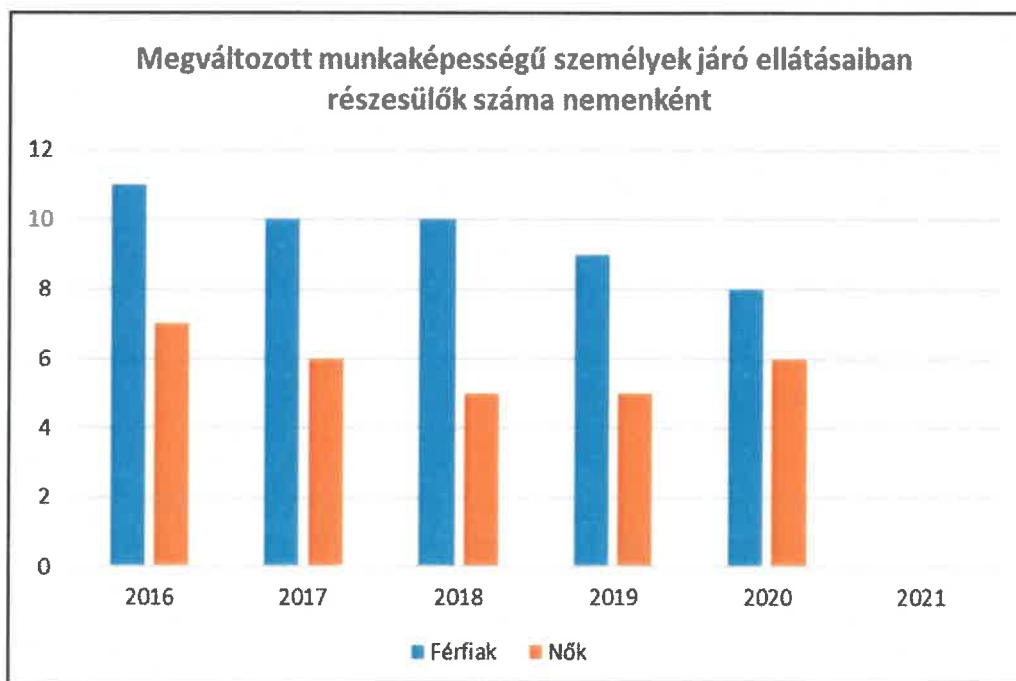
Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékos-sággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	11	7	18
2017	10	6	16
2018	10	5	15
2019	9	5	14
2020	8	6	14
2021	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy*
- b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.*

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,*
 - b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.*
- (Flt. 57/B §.)

Kisdobszán e kis településen, ahol a munkahelyek száma csekély, probléma, hogy nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. Nem rendelkezik a település olyan foglalkoztatási szakemberrel, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérje, ezért a sikertelen beszoktatás.

A megváltozott munkaképességű emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak. Kisdobszán a megváltozott munkaképességű emberek száma 2010. évi 12 főről 2016-ben 18 főre emelkedett. Foglalkoztatásukról, helyi adatokkal nem rendelkezünk.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Munkavállalást segítő lehetőség nincs a településen.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hátrányos megkülönböztetés Kisdobsza községben a foglalkoztatás területén nincs.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Kisdobsza településen helyi intézmény, szolgáltatás, s ebből adódóan programok nincsenek

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

- Fogyatékosági támogatás: az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon élő magyar állampolgár, letelepedett, valamint bevándorolt jogállású, illetve hontalanként elismert.
- Rokkantsági járadék: az, aki a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 százalékos mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. Nem akadály a rokkantsági járadék megállapításának, ha az igénylő fogyatékosági támogatásban részesül, illetve, ha az igénylő után családi pótlékot folyósítanak, továbbá az sem, ha a kérelmező munkaviszonyban, egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll.
- Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény, amely külön-külön is igényelhető) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.
- Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult, aki mozgásában korlátozott személy, valamint a mozgásában korlátozott személyeket szállító jármű vezetője.
- Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:
Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Fogyatékkal élő személyek jogait biztosítják.

- Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)-(2))

- **Kommunikáció:** A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §) A megfelelően hozzáférhető információ létrehozása olyan szakmai feladat, mely kezdetben nehézséget okozhat. Javasoljuk, azoknak a szolgáltató szervezeteknek a bevonását, melyek professzionális segítséget nyújthatnak. Ilyenek például a jelnyelvi tolmácsszolgálatok (<http://fszk.hu/mjp/tolmacsszolgalatok-elertosegei.pdf>), a könnyen érthető fordításokat készítő ÉFOESZ és tagszervezetei (<http://www.efoesz.hu/index.php?m=text&id=2>), a speciális eszközkölcsonzók (<http://www.blissalapitvany.hu/kolcsonozheto-eszkozok>). Javasoljuk továbbá, hogy az önkormányzat érintett munkatársai kapcsolódjanak be olyan tréningekbe, képzésekbe, ahol ezek a tudások megtanulhatók, ilyenek egyebek mellett az EMMI és az FSZK Nonprofit Kft. képzései (www.fszk.hu).
- **Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés:** A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.
A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviszheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)
- **Közlekedés:** A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás. Az első kérdésre javasoljuk minden esetben rehabilitációs szakmérnök, valamint az érintett fogyatékos csoportot képviselőjének a bevonását a tervezésbe és a megvalósításba, valamint a következő dokumentum áttekintését - Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez – Komplex akadálymentesítés (<http://fszk.hu/bemutakozas/programirodak/akadalymentesitesi-programiroda/szakmai-anyagok/segedlet-a-kozzszolgaltatasok-egyenlo-eselyu-hozzaferesenek-megteremtesehez-komplex-akadalymentesites/>). A másik kérdésre, mely a forrásteremtésre vonatkozik, javasoljuk, hogy történjen Európai Unió pályázatfigyelés a www.nfu.gov.hu honlapra építve
- **Támogató szolgálat, segédeszköz:** fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)
- **Egészségügy:** A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv. Javasoljuk, hogy az ehhez elengedhetetlen attitűdváltás eléréséhez a szolgáltatók vegyék igénybe az országban több helyen elérhető tréninglehetőségeket (GYEMSZI ETI és FSZK Nonprofit

- Kft. egyebek mellett), valamint igényeljük azokat a hozzáférést biztosító megoldásokat, melyekről a korábbiakban már szóltunk.
- **Oktatás, képzés:** A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).
 - **Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel:** A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A 2011. évben megkezdődött a nagylétszámú ápoló –gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokká. Ez a folyamat, bár pozitív kimenetelében bizonyosak vagyunk, mégis számos konfliktust rejt magában. Javasoljuk megismerni a folyamat jogszabályi hátterét, valamint azokat a szakmai módszertani anyagokat, melyek ezt a közösségi alapú szolgáltatások felé való elmozdulást segítik. A dokumentumok a folyamatot generáló Intézményi Férőhely Kiváltást Koordináló Országos Testület honlapjáról tölthetők le: <http://www.szocialisportal.hu/web/szocialis-agazati-portal/kivaltast-koordinalo-testulet.jsessionid=f580a338bd8c05ebc946047d522c> A közösségi beilleszkedést segíthetik a fogyatékos emberek érdekvédelmi szervezetei is, így bevonásuk javasolt.
 - **Kultúra, sport:** A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás. Az első kérdésre javasoljuk minden esetben rehabilitációs szakmérnök, valamint az érintett fogyatékos csoportot képviselőjének a bevonását a tervezésbe és a megvalósításba, valamint a következő dokumentum áttekintését - Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez – Komplex akadálymentesítés (<http://fszk.hu/bemutakozas/programirodak/akadalymentesitesi-programiroda/szakmai-anyagok/segedlet-a-kozszoigaltatasok-egyenlo-eselyu-hozzaferesenek-megteremtesehez-komplex-akadalymentesites/>). A másik kérdésre, mely a forrásteremtésre vonatkozik, javasoljuk, hogy történjen Európai Unió pályázatfigyelés a www.nfu.gov.hu honlapra építve.
 - **A rehabilitációhoz való jog:** A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §). Az érintett célcsoport sok esetben nem rendelkezik megfelelő információval a saját jogai és lehetőségei tekintetében. Javasoljuk, hogy legyen számukra lehetőség hozzáférni a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal honlapjához, valamint dokumentumaihoz (<http://nrszh.kormany.hu/>), továbbá azokhoz a jogsegély szolgáltatásokhoz, amelyeket érdekvédelmi szervezeteik nyújtanak a számukra.
 - **A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog:** másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékossgal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra

(2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviselésének lehetőségének támogatása kiemelt feladat. Javasoljuk, hogy ennek érdekében alakuljanak ki az együttműködésre és a párbeszédre lehetőséget adó fórumok akár az önkormányzat kezdeményezésére, ahol a fogyatékos emberek a „Semmit rólunk nélkülünk!” elvnek megfelelően bekapcsolódhatnak a róluk szóló döntések alakításába.

A fentebb felsoroltakat, mint jogokat Kisdobsza község Önkormányzat fogyatékos embertársaink részére biztosítja az alábbiak szerint

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A településen ilyen jellegű szolgáltatás nincs. Legközelebbi a Szigetvári Kórház Általános Fizio- és Mozgásterápia részleg szakellátása, valamint a Szigetvári Gyógyfürdő gyógyászati részlege

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat épületei közül csak a kultúrház esetében van rámpa, a többi önkormányzati épület rendelkezik semmilyen fokú akadály-mentesítéssel.

Szükséges az önkormányzat tulajdonában lévő épületek teljes/komplex akadálymentesítése, hogy a fogyatékkal, illetve mozgásukban korlátozottak is igénybe tudják venni

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A kultúrház rámpával megközelíthető, a többi épület akadály-mentesítése nem történt meg az eddigiek folyamán. A Kétújfalui Közös Önkormányzati Hivatal komplex akadálymentesítése megoldott.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Erre vonatkozóan adattal nem rendelkezünk.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Akadály-mentesítésük nem történt meg.

Akadálymentesítésen túl szükséges azok felújítása, mivel kerekesszékekkel való közlekedés nem biztosított.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Helyi szolgáltatások nem elérhetők a fogyatékkal élők számára.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nincsenek ilyen jellegű juttatások és szolgáltatások.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Ilyen jellegű programok a településen nincsenek.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Hiányzik a fogyatékkal élők számára biztosított szolgáltatások szervezésekor a csecsemőkortól az időskorig tartó életszakaszt lefedő komplex szolgáltatások szemlélete. Cél a nevelési, oktatási intézmények bevonásával, meghatározott rendszerességgel, a fogyatékkal élő gyermekek és családjaik részére rendezvények, tanácsadások, szervezése, valamint a fogyatékkal élő és egészséges gyermekek részére együtt családi napok szervezése. Fontos az egészséges emberek érzékenyítése, mely olyan programok szervezésével valósulhat meg, ahol a fogyatékkal élők életüket bemutathatják, a társadalom többi tagjai pedig szituációs feladatok során ismerkedhetnek azokkal a problémákkal, nehézségekkel, amelyekkel a fogyatékkal élőknek naponta meg kell küzdeniük

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A középületek és közlekedési területek nem akadálymentesek	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliség, oktatás, szociális és egészségügyi szolgáltatás hiánya.	Munkahely teremtés, közfoglalkoztatás folytatása.
Újszerű technológiák bevezetése szociális ellátás és oktatás területén.	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Egészségügyi szűrővizsgálatok szervezése.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

- Kisdobszáért Közművelődési és Faluszépítő Egyesület – Közművelődési megállapodás az önkormányzattal. – az egyesület fő célja a kulturális rendezvények szervezésében segíteni az önkormányzat munkáját, a kulturális örökség megóvása.
- Nyugdíjas klub
- Táncsoport – a rendezvényeken fellépések

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

- Nincs nemzetiségi önkormányzat.
- Református Egyház van a településen –
- Kisdobszáért Közművelődési és Faluszépítő Egyesület – segít a kulturális rendezvények szervezésében.
- Néptáncsoport – a helyi kulturális örökség megóvásában segíti az egyesület munkáját, valamint az önkormányzati rendezvényeket műsorukkal színesítik.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Kisdobsza község Önkormányzat Képviselő-testülete Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben meghatározott kötelező feladatok ellátása érdekében – az alábbi társulásokban vesz részt:

- Kétújfalui Közös Önkormányzati Hivatal (tagok: Bűrös, Endrőc, Gyöngyösmellék, Kétújfalu, Kisdobsza, Szörény, Teklafalu, Várad, Zádor községi önkormányzatok) működtetésében (székhely: Kétújfalu),
- Kétújfalui Környéki Szociális Intézményfenntartó Társulás biztosítja a Házi segítségnyújtást és szociális étkeztetést (tagok: Bűrös, Endrőc, Gyöngyösmellék, Kétújfalu, Kisdobsza, Szörény, Teklafalu, Várad, Zádor községi Önkormányzatok-székhely: Kétújfalu),
- Kétújfalu és Térsége Óvodafenntartó Társulási Tanács fenntartásában biztosított az óvodai és bölcsődei nevelés (tagok: Bűrös, Endrőc, Gyöngyösmellék, Kétújfalu, Szörény, Teklafalu, Várad, Zádor községi Önkormányzatok – székhely: Kétújfalu),
- Védőnői Szolgálat- székhely: Nagydobsza,
- Egészségügyi alapellátás keretén belül az ügyeleti ellátás (hétköznap, hétvégeken és ünnepnapokon) Szigetvár Városi Kórház-Rendelőintézet keretén belül működik,
- Nagydobsza-Somogyapáti Közös Intézményfenntartó Társulás – az óvoda és konyha üzemeltetése.
- Kaposmenti Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás – hulladékkezelés

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nincs nemzetiségi önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Nyugdíjas klub segíti az idős emberek tartalmas szabadidő eltöltését, kirándulásokat szervez különböző gyógyfürdőkbe az egészség megőrzése érdekében.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Erre vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

- Munkacsoport létrehozása
- Személyes interjúk
- Ötletbörze

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Feljegyzések készítése.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapjára

n megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Magas a munkanélküli, alacsony képzettségűek száma	A munkavállalási kompetenciák növelése a munkaügyi központ, valamint a civil szervezetek segítségével.
Gyermekek	A gyermekek intézményen kívüli foglalkoztatása nem megoldott.	Játszóház kialakítása, a gyermekeknek nyári és szabadidős foglalkoztatások szervezése.
Idősek	„Idősek Világnapja”	Az „Idősek Világnapja” méltó megünneplése.
Nők	Gyesről-gyedről visszatérő anyák elhelyezkedése erősen nehezített.	Tájékoztatás a támogatási lehetőségekről. Képzéssel javítani az elhelyezkedést.
Fogyatékkal élők	Akadály-mentesítés	A középületek és közlekedési területek akadály-mentesítésének megoldása.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Álláskereső Klub működése	Munkanélküliek, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Munkaügyi Központ. Felelősök: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat vezető, Álláskereső klub vezető.
Gyermekek	Játszóház	Szabadidős és nyári foglalkozások szervezése. Felelősök: A településen élő pedagógusok (tanítók, óvónők).
Idősek	„Idősek Világnapja”	Nyugdíjasklub, Önkormányzat, fiatal lakosság. Felelősök: Nyugdíjasklub vezető, Polgármester.
Nők	Kismamák munkába állásának segítése	Munkaügyi Központ, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Védőnő. Felelősök: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat vezető, Védőnő.
Fogyatékkal élők	Akadály-mentesítés	Pályázat figyelés, benyújtás. Felelős: Polgármester, jegyző.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák be tudnak illeszkedni a többségi közösségbe.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők leszakadását megakadályozzuk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek fejlődését, oktatását, továbbtanulását, szabadidő eltöltését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek mindennapi életének megkönnyítésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a család, a gyermeknevelés és a karrier összeegyeztethetőségét.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének megteremtésére.

III. A nők esélyegyenlősége												
1	Kismamák munkába állásának segítése	Segítségre szorulóknak állásajánló gyermeknevelési központok világhálójának kiépítése	Megkönnyíteni a nők munkába állását gyermekvállalás után	adott évi költségvetési koncepció, költségvetési rendelet, gazdasági program	Új Románia Stratégia Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségért Nemzeti Stratégia	igényfelmérés, és rész munkaidőben foglalkoztatás lehetőségeinek feltárása	polgármester	2023.08.14.	munkát keresők jelentkezése és segítségkérése	EFOP-1.4.3-16 pályázati támogatás, saját forrás	folyamatos	nem releváns
2	Szülésre felkészítő tanácsadás, terhesgondozás	Pont azon várandós édesanyjainak, akiknek részt kell venniük a legjobban kellene	Minél szorosabb kapcsolat alakuljon ki az anya és babája között.	adott évi költségvetési koncepció, költségvetési rendelet, gazdasági program	Új Románia Stratégia Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségért Nemzeti Stratégia	a várandós nők terheségének lefolyásának a kontrollálása, segítséget a helyes életmód kialakításában.	polgármester	2023.08.14.	Kismamák és babáik védelmébe részesítése	humán erőforrás, helyi támogatás biztosítása	folyamatos	nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Informatikai segítség, oktatás	Idősek érdeklődése a számítástechnika iránt sokszor infrastrukturális, humán erőforrás hiányba ütközik	Informatikai jártasság növelése	adott évi költségvetési koncepció, költségvetési rendelet, gazdasági program	Időügyi Nemzeti Stratégia	Informatikai segítségnyújtás, internetes tájékoztatás	polgármester	2023.08.14.	informatikai jártassággal rendelkező idősek számának növelése	GINOP-3.3.1-16, esetleg pályázati támogatás, saját forrás	folyamatos	nem releváns

2	Orvosi ellátás fejlesztése	Idős orvosi ellátásának színvonalának emelése	Korszerű orvosi rendelő kialakítása helyben	adott évi költségvetési koncepció, költségvetési rendelet, gazdasági program	Idősglyei Nemzeti Stratégia	Infrastruktúrál is beruházás orvosi szoba kialakítása, orvosi eszközök beszerzése.	polgármester	2023.08.14	helybe ni eü. ellátot t idős betegek számá nak növelé se	Esetleges pályázati forrás (MFP)	folyamat os	nem releváns
V. A fogyatékkal élő személyek esélyegyenlősége												
2	Akadálymentesítés	A középületek és közlekedési területek akadálymentesek	Középületek és közlekedési területek komplex akadálymentesítése	Ebktv., Sztv.	Országos Fogyatékkal élő Program	Pályázat Pályázat figyelés, pályázat benyújtása lehetőleg önerőt nem igénylő pályázatok	polgármester	2023.08.14	komplex akadálymentesített közlekedési területek és épületek száma	Pályázati lehetőség, pályázat elnyerése	folyamat os	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

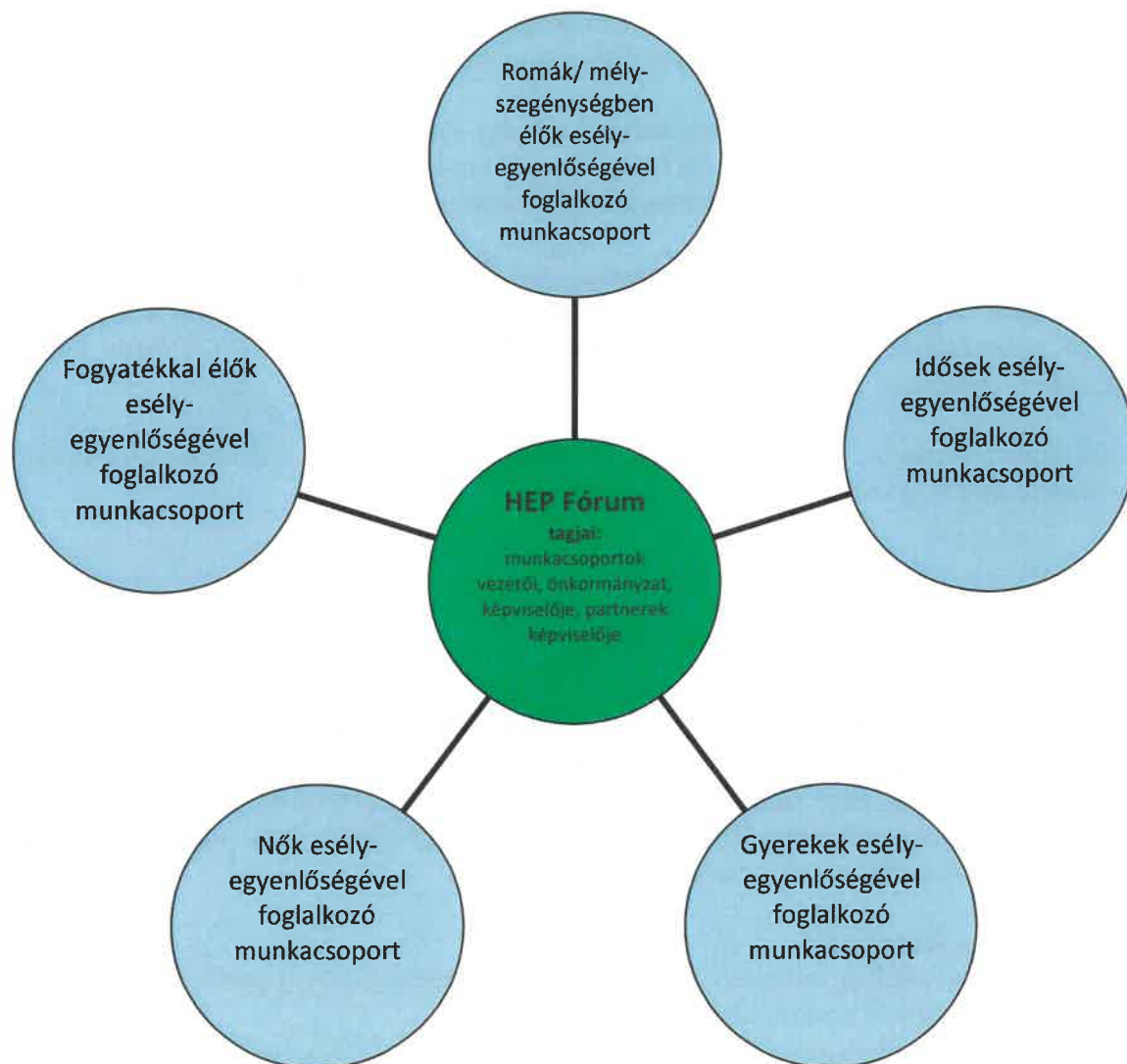
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A **Kisdobsza** község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően **Kisdobsza** község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum Kisdobsza, 2023.02.04.

Kovács Sándor
polgármester

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA

